

Jaarverslag 2016

Kenmerk: 01.00 / 2017-060
's-Hertogenbosch, mei 2017
vastgesteld in RvT-vergadering 29-05-2017

Inhoudsopgave

Jaarrekening Stichting Gabriël.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1. Algemene informatie	4
1.1. Organisatie	4
1.2. Missie	4
1.3. Leerlingen.....	5
2. Strategisch beleid.....	8
2.1. Onze kernactiviteiten.....	8
2.1.1. Vooruitblik 2017	9
2.2. Onze medewerkers als motor.....	9
2.2.1. Overige relevante personele zaken	10
2.2.2. Vooruitblik voor 2017	11
2.3. Onze directe partners.....	11
2.3.1. Vooruitblik voor 2017	11
2.4. Onze relaties	12
2.4.1. Vooruitblik voor 2017	13
2.5. Onze PR en ICT	13
2.5.1. Vooruitblik voor 2017	14
2.6. Governance-ontwikkelingen (interne beheersing en toezicht).....	14
2.7. Raad van Toezicht	14
2.8. Afhandeling van klachten en vertrouwenspersoon.....	15
2.9. Medezeggenschapsraad	16
2.10. Arbeidsomstandigheden.....	17
2.11. Ouderraad.....	18
3. Personeelsbeleid	19
3.1. Ziekteverzuim	21
4. Financiën.....	24
4.1. Kengetallen op balansdatum.....	24
4.1.1. Kengetallen Vermogensbeheer	25
4.1.2. Kengetallen Budgetbeheer	27
4.2. Reserves / Voorzieningen	28
4.3. Gang van zaken gedurende het verslagjaar	29
4.3.1. Financiële beschouwing baten	29
4.3.2. Financiële beschouwing lasten.....	31

5.	Treasuryverslag	34
6.	Continuïteitsparagraaf/Toekomstige ontwikkelingen	35
6.1.	Kengetallen toekomstige ontwikkeling / gegevens set	35
6.2.	Meerjarenbegroting balansontwikkeling.....	36
6.3.	Samenvatting staat van baten en lasten meerjarenbegroting	38
6.4.	Overige rapportages.....	39
6.4.1.	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	39
6.4.2.	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	39
6.4.3.	Rapportage toezichhoudend orgaan.....	40
	Verklarende woordenlijst.....	41
	Bijlage	43
1.	Onderwijsresultaten SO en VSO 2016 - 2017	43

1. Algemene informatie

1.1. Organisatie

Mytylschool Gabriël verzorgt onderwijs en zorg aan leerlingen met lichamelijke of meervoudige beperkingen en aan leerlingen die langdurig ziek zijn. Mytylschool Gabriël is een van de samenwerkende partijen in Atlent KinderExpertiseCentrum. Bij Atlent wordt onderwijs, kinderrevalidatie, buitenschoolse opvang en vroegbehandeling zo integraal als mogelijk aangeboden in samenwerking met Tolbrug Specialistische Kinderrevalidatie en de zorgaanbieders SWZ en Cello. Mytylschool Gabriël kent een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht en hanteert het toezichtskader zoals beschreven in de code 'Goed bestuur PO'.

1.2. Missie

Mytylschool Gabriël en Tolbrug Specialistische Revalidatie hebben in 2008 een gezamenlijke missie en visie geformuleerd. Uitgangspunt hierbij was, vergaande gewenste samenwerking. In 2012 hebben de directies, de beide besturen en de toezichthouders van Mytylschool Gabriël de missie als nog zeer actueel aangemerkt. Deze missie is dus nog volwaardig van kracht en is in het visiedocument als volgt omschreven:

Atlent integreert onderwijs, revalidatie, zorg, dagbesteding en opvang. Atlent mobiliseert de cognitieve, fysieke en sociale potenties van het kind in samenhang met de maatschappelijke context. Onze inspanningen zijn erop gericht dat kinderen met een motorische of meervoudige beperking of met een langdurige ziekte, nu en in de toekomst een optimale graad van autonomie en maatschappelijk participatie bereiken.

Atlent biedt een breed, innovatief en geïntegreerd pakket aan; onderwijs, revalidatie, zorg, dagbesteding en opvang. Vragen van kinderen en ouders zijn richting gevend voor het beleid rondom individuele kinderen en voor het beleid van Atlent als geheel. Op basis van het principe 'één kind één plan' zoeken we samen met kinderen, ouders en (samenwerkings-) partners naar passende antwoorden met betrekking tot onderwijs, revalidatie, wonen, werken, dagbesteding en vrije tijd.

Directie en management

De bestuurlijke verantwoordelijkheid berust bij de directeur-bestuurder. Op 1 oktober 2016 heeft een bestuurswisseling plaatsgevonden. Bij de onderwijs- en teammanagers berust de dagelijkse verantwoordelijkheid voor Mytylschool Gabriël. De onderwijsmanager is verantwoordelijk voor de onderwijskundige processen. De beide teammanagers zijn vooral belast met de organisatorische en personele aangelegenheden. Samen met de directie van Tolbrug Specialistische Revalidatie wordt invulling gegeven aan de verdere doorontwikkeling van Atlent KinderExpertiseCentrum.

De samenstelling van het managementteam van Mytylschool Gabriël is per 31-12-2016 als volgt:

- mw. I.B. (Inge) Oelen, directeur-bestuurder
- mw. A.H.M. de Bruijn (Nanneke), MSEN, onderwijsmanager
- mw. I. M.F. van der Cammen (Igna), teammanager VSO en facilitaire dienst
- mw. W. van Gelderen (Helma), teammanager SO en administratieve dienst.

De directeur-bestuurder heeft per 31-12-2016 de volgende nevenfunctie:

- lid RvC woningbouwvereniging Viveste te Houten.

1.3. Leerlingen

Op 1 oktober 2016 (officiële teldatum) werd Mytyschool Gabriël bezocht door 227 leerlingen: 151 in het SO en 76 leerlingen in het VSO. Het leerlingaantal is in 2016 licht gestegen, zowel in het SO als in het VSO. Over de gehele linie is een verschuiving te zien in doelgroep en met name is er sprake geweest van een toenemende complexiteit, gedragsproblemen en co-morbiditeit met daarbij grotere en zwaardere ondersteunings- / zorgbehoeften. Dit heeft te maken met de verdere ontwikkeling van Passend Onderwijs, recht op onderwijs (geen vrijstelling van leerplicht) en de kwaliteitsverhoging van de basisarrangementen in het regulier onderwijs. Daarnaast hebben ook grote verschuivingen plaatsgevonden in het kader van de categorieën, zoals deze aangegeven worden in de toelatingsverklaringen (TLV's) vanuit de verschillende samenwerkingsverbanden.

Plaatsing Mytyschool

Leerlingen SO en VSO						
	Categorie	01-10-2012	01-10-2013	01-10-2014	01-10-2015	01-10-2016
SO	1	13	10	12	16	50
SO	2	37	32	37	45	47
SO	3	131	81	69	74	54
SO totaal		181	123	118	135	151
VSO	1	7	5	6	7	14
VSO	2	8	8	5	6	15
VSO	3		60	69	57	47
VSO totaal		15	73	80	70	76
Totaal generaal		196	196	198	205	227

In onderstaande overzichten is weergegeven:

- het aantal leerlingen per afdeling SO en VSO per uitstroomprofiel.
 Aantal leerlingen per peildatum 31 december 2016: 223
- Het aantal leerlingen per Samenwerkingsverband met een toelatingsverklaring (TLV) op 31 december 2016: 223

Overzicht aantal leerlingen per afdeling SO en VSO per uitstroomprofiel

Uitstroomprofiel SO	Leerroute	Aantal
Dagbesteding: belevingsgericht	1	16
Dagbesteding: taakgericht	2	13
Dagbesteding: arbeidsmatig	3	31
Arbeid	4	27
Vervolgonderwijs / diplomagericht	5	64
Niet geformuleerd (leeftijd < 7 jr)		0

Uitstroomprofiel VSO	Leerroute	Aantal
Dagbesteding: belevingsgericht	1	7
Dagbesteding: taakgericht	2	22
Dagbesteding: arbeidsmatig	3-4	23
Arbeid	3-4	20
Vervolgonderwijs / diplomagericht	5	0

Overzicht aantal leerlingen per Samenwerkingsverband met een toelatingsverklaring (TLV)

SO	Totaal aantal leerlingen met een TLV
PO 2508 Culemborg e.o.	9
PO 2816 Gorinchem e.o.	3
PO 2817 Zoetermeer e.o.	2
PO 3005 Meierij	83
PO 3006 Oss-Uden-Veghel	39
PO 3010 Waalwijk e.o.	14
PO 3101 Noord Limburg	1
Totaal SO	151

VSO	Totaal aantal Leerlingen / SWV
PO 2508 Culemborg e.o.	3
PO 2814 Gorinchem e.o.	1
PO 3005 Meierij	44
PO 3006 Oss-Uden-Veghel	9
PO 3007 Eindhoven e.o.	2
PO 3009 Waalwijk e.o.	13
Totaal VSO	72

Begeleiding van leerlingen in het regulier onderwijs

Elke reguliere school is verantwoordelijk voor basiszorg. Wanneer de basiszorg van de reguliere school niet toereikend is om de ondersteuningsbehoefte van een leerling op fysiek-medisch gebied ten gevolge van een lichamelijke of meervoudige beperking of langdurige ziekte te beantwoorden, wordt specifieke expertise aangevraagd bij de externe dienstverlening van Mytyschool Gabriël. Naast de inzet van de leerkrachten met taken in de externe dienstverlening (vallend onder de tripartiete overeenkomst) wordt door gespecialiseerde medewerkers vanuit verschillende disciplines de expertise aangeboden en ingezet. De ondersteuningsvraag bepaalt de inzet van de specialist of combinaties van specialisten.

In 2016 hebben wij de expertise geëxploreerd middels drie pijlers:

- Begeleiding bij het analyseren en verhelderen van de ondersteuningsbehoeften
- Begeleiding op maat op leerling-, leerkracht / docent- en teamniveau.
- Kennisdeling naar het regulier basis- en voortgezet onderwijs. In dit kader zijn er diverse workshops gegeven aan de Samenwerkingsverbanden, zoals DCD, Executieve functies, SOLK

Ieder Samenwerkingsverband heeft een overzicht van het totaal aantal uren, waarop aanspraak gemaakt kan worden op de begeleidingsdiensten vanuit Mytyschool Gabriël (zowel generalistische als specialistische deskundigheid / inzet) maar ook per medewerker, leerkracht in externe dienst, vallend onder de tripartiete overeenkomst.

2. Strategisch beleid

In 2015 heeft het bestuur haar 'strategische oriëntatie 2015-2018' gepresenteerd. Deze beleidsagenda, die de naam 'maximaal perspectief' heeft gekregen, is tot stand gekomen na en in overleg met alle geledingen binnen de school, waaronder ook de ouders. Ook zijn een aantal (externe) stakeholders gevraagd hun commentaar te leveren op de concepten. Alle betrokkenen hebben aangegeven dat de gekozen thema's als waardevol voor de doorontwikkeling van ons onderwijs worden gezien, maar dat het ook bij zal dragen aan de gezamenlijke opdracht voor Passend Onderwijs in de samenwerkingsverbanden waarin Mytylschool Gabriël participeert.

De 5 gekozen thema's waarin Mytylschool Gabriël de komende jaren het verschil wil maken:

1. Onze kernactiviteiten
2. Onze medewerkers als motor
3. Onze directe partners.
4. Onze relaties
5. Onze PR en ICT

Aan de hand van deze thema's willen wij in dit document verslag doen van de bereikte resultaten en een korte vooruitblik geven op de plannen in 2017.

2.1. Onze kernactiviteiten

Door de invoering van de Wet Passend Onderwijs is er geen sprake meer van een 'clusterindeling met slagboomdiagnostiek', maar kan iedere school voor speciaal onderwijs een eigen toelatingsnorm hanteren. Mytylschool Gabriël heeft duidelijk niet voor ontschotting gekozen, maar wil de specifieke 'mytyl-expertise' behouden; een expertise waar we jarenlang in hebben geïnvesteerd en waarvan we vinden dat leerlingen, hun ouders, maar ook onze partners in het externe veld er recht op hebben. Dit betekent, dat wij ons intern en extern continu verder willen en moeten ontwikkelen als 'het expertisecentrum' voor onderwijs en begeleiding van leerlingen met een lichamelijke, motorische beperking of met een langdurige ziekte. Het verschil tussen de overige SO en VSO scholen met betrekking tot specialistisch onderwijs en dienstverlening zullen wij zichtbaar moeten maken.

Mytylschool Gabriël heeft geen volledig dekkend onderwijsaanbod. Binnen onze VSO-afdeling bieden wij geen diplomagericht onderwijs aan. Leerlingen in het SO met het uitstroomprofiel 'diploma gericht onderwijs' verwijzen wij naar het regulier voortgezet onderwijs, of naar mytylscholen die wel dit aanbod hebben. Steeds meer wordt ons gevraagd of het niet mogelijk is in samenwerking met het reguliere onderwijs, diplomagericht onderwijs aan te bieden in de vorm van een onderwijs-arrangement. Hoewel dit haaks zou kunnen staan op de filosofie van Passend Onderwijs, zullen wij ons inhoudelijk, maar ook organisatorisch met dit vraagstuk bezighouden.

Mytylschool Gabriël voldoet aan de kwaliteitseisen van de Inspectie en heeft het oordeel 'basiskwaliteit' in 2015 opnieuw verkregen. In de huidige normering is hier geen verdere differentiatie in mogelijk. In de (vergevoerde) voorstellen van de Inspectie wil men juist wel meer gaan differentiëren en wel naar de kwalificaties: voldoende, goed en excellent. Mytylschool Gabriël streeft ernaar om tijdens de looptijd van deze beleidsagenda het predicaat 'goed' te behalen.

De in de beleidsagenda genoemde prioriteiten

- Mytylschool Gabriël investeert in verhoging van de kwaliteit van het onderwijs, zowel gegeven binnen Atlent als in de reguliere onderwijssettingen. De uitgangspunten en opbrengsten zoals genoemd in de kwaliteitswet (V)SO staan hierbij centraal.
- Mytylschool Gabriël neemt de ondersteuningsbehoeften van leerlingen als uitgangspunt en kiest hierbij voor behoud en verdere uitbouw van opgebouwde expertise. Het beschreven schoolondersteuningsprofiel (SOP) is hierbij leidend.
- Mytylschool Gabriël zet de criteria die behoren bij het Inspectie-oordeel 'goed' om in gerichte (verbeter)activiteiten, om zodoende tijdens de looptijd van deze oriëntatie dit oordeel te ontvangen.

In 2016 zijn de prioriteiten, zoals bovenstaand beschreven, besproken binnen het managementteam, de vakgroep IB, vakgroep gedragsdeskundigen en LC- leerkrachten. Dit heeft geresulteerd in een jaarplan SO en een jaarplan VSO, waarin de kwaliteitsaspecten vanuit het toezichtskader Inspectie de basis vormden en de kwaliteitswet richtinggevend was. De wenselijke en noodzakelijke ontwikkelingen zijn gezamenlijk geformuleerd, waarna zij vertaald konden worden naar jaarresultaten / doelstellingen.

Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor realisatie van onze prioriteiten zijn de jaarplannen verder geconcretiseerd en vertaald op operationeel niveau naar de verschillende vakgroepen en individuele functionarissen. Hiermee borgen wij de samenhang, zijn de kaders met elkaar vastgesteld en kan de professional zijn verantwoordelijkheid vanuit zijn / haar autonomie verder kleur en vorm geven.

Deze jaarplannen zijn opgesteld en vastgesteld en worden structureel besproken in de diverse overlegsituaties, zoals vakgroepen en individuele gesprekken.

In de bijlagen 1 en 2 is een uitgebreid overzicht te vinden van de onderwijsresultaten voor het SO en VSO in kalenderjaar 2016. Per kwaliteitsaspect (inspectiekader) is er een onderverdeling aangebracht in ontwikkelingen welke opgesteld en gerealiseerd worden door: de manager onderwijs, gedragsdeskundigen, IB-er SO en IB-er VSO, LC leerkracht/ specialist spel, LC- leerkracht/ specialist lezen, LC- leerkracht/ specialist leerroute 2, LC-leerkracht/ sport en beweging VSO en LC leerkracht/ sociaal- emotionele ontwikkeling.

2.1.1. Vooruitblik 2017

Voor de reeds geplande activiteiten voor het schooljaar 2016-2017 en verder verwijzen wij naar het jaarplan 2014-2016 zoals dit geformuleerd en vastgesteld is naar aanleiding van de strategische beleidsagenda.

In 2017 zal de inspectie in het kader van het hernieuwde toezicht een onderzoek doen in het SO en VSO. Gezien het eerder behaalde basisarrangement staat nu de vraag centraal hoe ver we afstaan van het predicaat 'goed'.

Door dalende inkomsten voor onze leerlingen (verschuiving van een hogere naar een lagere bekostigingscategorie en dalende leerlingenaantallen), zijn wij genoodzaakt om in 2017 na te denken over de streefgetallen en de daarbij passende formatie. Dit kan consequenties hebben voor de positionering in de Samenwerkingsverbanden, kwaliteit en de breedte zoals omschreven is in het schoolondersteuningsplan (SOP). Begin 2017 zetten we hiervoor een traject uit. De tweede helft van 2017 zal in het teken staan van een nieuw te ontwikkelen schoolplan. Dit schoolplan beschrijft de periode 2018-2022 en biedt de basisstructuur voor de beleidsagenda van deze jaren.

2.2. Onze medewerkers als motor

Mytyschool Gabriël is van mening dat kwalitatief goed mytylonderwijs onontbeerlijk is voor een grote groep leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, zoals omschreven in ons schoolondersteuningsprofiel. In de wijde omgeving van De Meierij is Mytyschool Gabriël voor ouders en scholen dé partner die deze ondersteuning aanbiedt. Onze medewerkers maken hierbij het verschil; zij zijn de motor achter deze ontwikkeling en kwaliteit.

Wat wij aan elkaar vragen en waar ouders en scholen ons op aan kunnen spreken, hebben wij in onze beleidsagenda gedefinieerd in een aantal kernwaarden:

- Onze medewerkers bieden maximaal perspectief voor de leerlingen en hun ouders.
- Onze medewerkers tonen veerkracht en dynamiek in een veranderende omgeving.
- Onze medewerkers spreken elkaar aan op inhoud en gedrag.
- Onze medewerkers wekken vertrouwen naar elkaar, leerlingen, ouders en ketenpartners.
- Onze medewerkers blijven hun kwaliteiten ontwikkelen.
- Onze medewerkers tonen passie voor het werk.

De volgende prioriteiten zijn geformuleerd:

- Mytylschool Gabriël heeft een actueel bekwaamheidsdossier van de medewerkers.
- Mytylschool Gabriël faciliteert haar onderwijsgevenden bij inschrijving en herregistratie in het lerarenregister.
- Mytylschool Gabriël beschikt over actuele functieomschrijvingen met bijhorende competentieprofielen.
- Mytylschool Gabriël heeft een transparante normjaarsystematiek.
- Mytylschool Gabriël heeft een gestructureerde gesprekkencyclus.
- Mytylschool Gabriël bevordert de verdere professionalisering van al haar medewerkers.

In het verslagjaar 2016 zijn de volgende resultaten geboekt:

- In het professionaliseringsplan zijn activiteiten opgenomen, die medewerkers verder professionaliseren in specialistische kennis, passend bij de leerroute waarin zij werken.
- Voor alle medewerkers is een 'op-maat' gemaakt professionaliseringstraject geweest op het gebied van communicatie en contractering (scholing via de TA-academie).
- Om de werkdruk van de medewerkers te verlagen zijn de gezamenlijke studiedagen anders geprogrammeerd.
- Er zijn meerdere kenniscafe's georganiseerd, waarin medewerkers onderling kennis hebben uitgewisseld en input hebben gegeven voor de beleidsagenda.
- De bekwaamheidsdossiers van de medewerkers zijn compleet en digitaal beschikbaar.
- Alle leerkrachten zijn ingeschreven in het Lerarenregister.
- In totaal zijn 8 functieomschrijvingen geactualiseerd. Bij 1 functie is een tweedeling ontstaan qua inschaling.
- De hernieuwde opzet van de gesprekkencyclus is vastgesteld en in werking gesteld.
- In overleg tussen managementteam en medezeggenschapsraad is een nieuwe normjaartaaksystematiek geïntroduceerd voor leerkrachten.
- Het bestuur heeft de consequenties van het nieuwe wetgevingstraject 'Wet op de Langdurige Zorg (WLZ)' na overleg met medezeggenschapsraad, ouders, betrokken Gemeentes en mogelijke aanbieders geïmplementeerd.

2.2.1. Overige relevante personele zaken

- Het bestuur is per 1 januari 2016 Eigen-Risico-Drager geworden daar waar vervanging van personeel wegens ziekte- of overig verlof aan de orde is.
- Het bestuur participeert sinds 1 juli 2016 in het RTC Midden Brabant. Dit omdat de invoering van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) zeer nadelige consequenties heeft voor het onderwijs. Kortdurende vervangingen in het onderwijs vallen vanaf die datum onder de zogenaamde 'ketenregeling', waardoor het veel moeilijker is geworden om invallers in te zetten. Binnen dit samenwerkingsverband is deze situatie zo optimaal mogelijk ondervangen.
- Er is in 2016 sprake geweest van één (kleine) ontslagvergoeding in het kader van een schikkingsregeling bij ontslag.
- Per 1 september 2016 is een nieuwe functie ontstaan: coördinator zorg- en onderwijsondersteuning. Deze functie wordt door een interne kandidaat bekleed.
- Per 1 oktober 2016 is een nieuwe directeur-bestuurder aangetreden, na het vrijwillige vertrek van de vorige directeur-bestuurder.
- In het verslagjaar hebben 6 medewerkers contact opgenomen met de vertrouwenspersoon (4 keer afspraak en 2 keer telefonisch consult). De meldingen betroffen te hoge werkdruk en spanningen tussen collega's onderling. Alle kwesties zijn in 1 of 2 gesprekken afgerond. Er zijn geen meldingen geweest vanuit de ouders.
- In het kader van het 'tripartiete-overleg' heeft het bestuur met 5 van de 6 samenwerkingsverbanden één-jarige, of meerjarige contracten afgesloten wat betreft de inzet van de medewerkers in de externe dienstverlening.

2.2.2. Vooruitblik voor 2017

- Er wordt een onderzoek gestart naar de wenselijkheid om met een ander rooster te gaan werken. Bij voldoende draagvlak zal dit rooster in het schooljaar 2017-2018 van start gaan.
- Er wordt een Klokkenluidersregeling opgesteld, conform de nieuwe wetgeving.
- Er worden plannen gemaakt en geëffectueerd om de formatie in de komende jaren af te stemmen op de verminderde bekostiging vanuit de samenwerkingsverbanden en de verwachte terugloop leerlingen.
- Er wordt een vervolg gemaakt met het updaten van de functieomschrijvingen.
- De nieuwe normjaarsystematiek wordt geëvalueerd in overleg met de medezeggenschapsraad en eventueel aangepast.
- Er wordt een werkgroep geformeerd om een pilot te starten met leerkrachten om hen nog meer autonomie te geven in hun manier van werken.
- Er wordt een nieuw payrollbedrijf gezocht, omdat de samenwerking met het bestaande bedrijf te wensen overlaat.
- Omdat ons administratiekantoor failliet is gegaan, moet het bestuur middels een aanbestedingsprocedure een nieuw contract afsluiten met een administratiekantoor. In de tussentijd kan het bestuur de betreffende diensten afnemen bij het doorgestarte administratiekantoor.

2.3. Onze directe partners

Mytyschool Gabriël opereert in een dynamische omgeving en heeft partners op veel verschillende gebieden. Met onze directe partners bedoelen wij echter onze leerlingen, hun ouders en onze partners die samen 'Atlent' vormen. Een aantal jaar geleden zijn wij samen het proces ingegaan om Atlent vorm te geven, vanuit de visie zoals die geformuleerd is in het visiedocument 2008-2012 en later 2012-2016.

Ouders en onze overige partners moeten erop kunnen vertrouwen, dat wij als professionals het geïntegreerde aanbod waarmaken en dat wij daar op een geïntegreerde wijze over rapporteren.

In de beleidsagenda zijn de volgende prioriteiten geformuleerd:

- Mytyschool Gabriël investeert in optimale communicatie met leerlingen en ouders en neemt initiatieven om binnen Atlent KinderExpertiseCentrum te komen tot een integrale leerlingzorgstructuur.
- Mytyschool Gabriël communiceert met leerlingen en ouders via een directe en geïntegreerde manier, maar ook zoeken wij digitale wijzen van communicatie, waarbij onze website en e-mail belangrijke tools zijn.
- Mytyschool Gabriël investeert in verdere ontwikkeling van integrale werkwijzen van de partners binnen Atlent.
- Mytyschool Gabriël onderzoekt mogelijkheden naar uitbreiding van partners binnen Atlent; uitgangspunt is en blijft onze geformuleerde missie.

In het verslagjaar zijn de volgende resultaten geboekt:

- Implementatie 'Klasbord' een digitaal systeem om ouders te informeren over het wel en wee in de klas.
- Met onze partners SWZ en Cello zijn gesprekken gevoerd voor het mogelijkere uitbreiden van het 'aanbod', wat we gezamenlijk kunnen bieden aan leerlingen, cliënten en ouders.
- Gezien de veranderende positie van de kinderrevalidatie en de verscherping in toepassing van indicaties voor medisch specialistische revalidatie, hebben er gesprekken plaatsgevonden met de GGZ en Kentalis / Cello om tot een bredere bezetting / expertise te komen binnen de commissie van begeleiding (CvB) en haar leerlingzorgstructuur.

2.3.1. Vooruitblik voor 2017

- In overleg met de stuurgroep Kennisgroep Speciaal bundelen wij de krachten om een stevige vuist te maken tegen de toepassing van de bekostigingscategorieën die ieder samenwerkingsverband op haar eigen wijze hanteert.

- In 2017 gaat een werkgroep zich buigen over het thema 'integrale leerlingzorg en perspectiefbespreking', zoals in het visiedocument Atlent is beschreven. Het doel van de werkgroep is te komen tot een aangepaste werkwijze van de Commissie van Begeleiding (CvB). Deze aangepaste werkwijze is noodzakelijk, gezien de veranderingen in de doelgroep. De CvB krijgt mogelijk een andere samenstelling. Verwacht wordt dat de CvB wordt uitgebreid met een AVG-arts en een jeugdarts.

2.4. Onze relaties

Mytyschool Gabriël zal meer dan voorheen de netwerkpartner moeten, maar ook willen zijn. Het onderwijs aan onze leerlingen wordt meer en meer een samenwerking met onze ketenpartners die ook onderwijs, zorg, revalidatie en begeleiding in hun pakket hebben. Waar en waarom werken we samen met partners? Dit vraagt om keuzes waarbij onze missie leidend is.

Mytyschool Gabriël werkt samen in een 6-tal samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs:

- De Meerij Primair- en Voortgezet Onderwijs (SWV PO 30.05 en SWV VO 30-05)
- Waalwijk Primair- en Voortgezet Onderwijs (SWV PO 30.10 en SWV VO 30-09)
- Oss, Uden, Veghel Primair- en Voortgezet Onderwijs (SWV PO 30-06 en SWV VO 30-06)

Mytyschool Gabriël neemt een actieve rol in bij al deze samenwerkingsverbanden. Separaat hieraan neemt Mytyschool Gabriël deel aan het overleg met de diverse gemeentes, regionale- en landelijke organisaties.

Daarnaast wil Mytyschool Gabriël op grond van inhoudelijke en organisatorische overwegingen de samenwerking opzoeken met 'collega-Mytyscholen' in de directe omgeving.

Ook wil Mytyschool Gabriël een focus hebben en invloed uitoefenen op de landelijke ontwikkelingen in het primair- en voortgezet onderwijs. Daartoe zijn wij lid van onder andere:

- Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs (LECSO)
- Kennisgroep Speciaal
- PO-raad (bestuurdersvereniging)
- VO-raad (bestuurdersvereniging)

De volgende prioriteiten zijn geformuleerd:

- Mytyschool Gabriël neemt strategische posities in bij de samenwerkingsverbanden PO en VO, waarin zij conform de Wetgeving Passend Onderwijs participeren.
- Mytyschool Gabriël behartigt binnen de samenwerkingsverbanden de belangen van leerlingen met ondersteuningsbehoeften, die gerelateerd kunnen worden aan een motorische of meervoudige beperking of een langdurige ziekte.
- Mytyschool Gabriël onderhoudt de regionale en landelijke contacten, die gedefinieerd zijn als zogenaamde 'stakeholders'. Jaarlijks wordt de wijze, waarop contact wordt onderhouden en wie dit namens Mytyschool Gabriël doet, door het managementteam vastgesteld.
- Mytyschool Gabriël onderzoekt in samenwerking met onze partners de consequenties van aanpalende wetgevingstrajecten die gevolgen hebben voor onze kernactiviteiten en voor de toekomst van onze leerlingen (o.a. Participatiewet, Wet Jeugdzorg) en brengt knelpunten actief onder de aandacht van Ministerie(s) en overige partijen.

In het verslagjaar zijn de volgende resultaten geboekt:

- Mytyschool Gabriël is juridisch formeel aangesloten bij 5 van de 6 strategische samenwerkingsverbanden PO en VO. Met het samenwerkingsverband VO Oss-Uden-Veghel (30.06) is een inhoudelijke afspraak gemaakt wat betreft deelneming in het bestuurlijk overleg.
- Er zijn met 5 van de 6 samenwerkingsverbanden één- of meerjarige contracten afgesloten over de inzet van de medewerkers die vallen onder het 'tripartiete-overleg'. De werkgelegenheid voor betrokken medewerkers is daarbij dan ook voor meerdere jaren veilig gesteld.
- Met alle samenwerkingsverbanden zijn afspraken gemaakt over de inzet van 'specialistische dienstverlening' op basis van vooraf afgesproken ureninzet of inzet per 'uur', waarna incidentele facturering zal plaatsvinden.
- Er is een gespreksnotitie geschreven over de 'krachtenbundeling' met Mytyschool Tilburg.

- Mytylschool Gabriël heeft zich aangesloten bij de Kennisgroep Speciaal Onderwijs en heeft zich hiermede verbonden aan de eisen die deze groep stelt (financiële bijdrage en een personele inzet).
- Mytylschool Gabriël neemt actief deel in het overleg met de Gemeente 's-Hertogenbosch, daar waar het gaat over afstemming WMO-Jeugdwet en WLZ.
- Mytylschool Gabriël neemt vanaf 2015 samen met collega's vanuit Tolbrug deel aan het Landelijk Overleg Onderwijs en Kinderrevalidatie (LOOK).

2.4.1. Vooruitblik voor 2017

- In 2017 vindt bij alle samenwerkingsverbanden een evaluatie plaats over de inzet van de externe dienstverlening, waarbij de continuering van de afgesloten contracten mede uitgangspunt zullen zijn.
- In 2017 wordt een stakeholders bijeenkomst georganiseerd.
- Viering van het eerste lustrum met de partners van Atlent.
- Pilot met een eerstelijnsvoorziening waarbij multidisciplinair aanbod voor fysio-ergo en logopedie wordt geboden op Atlent.

2.5. Onze PR en ICT

De samenleving verandert in een heel snel tempo en Mytylschool Gabriël verandert als onderdeel ervan in dat snelle tempo mee. Waren vanzelfsprekendheden in het recente verleden nog wel een garantie voor voortzetting van bestaande werkwijzen, de snelle veranderingen brengen steeds meer andere spelregels met zich mee.

De informatie- en communicatietechnologie neemt in alle sectoren van de samenleving een steeds grotere plaats in en zorgt voor veranderingen van de vorm en inhoud van onze communicatie. Wij realiseren ons terdege, dat wij waar mogelijk onze leerlingen ook optimaal met deze ontwikkelingen moeten laten kennismaken. In die zin willen wij deel uitmaken van het digitale platform en deelnemen aan alle denkbare digitale innovatietechnieken die van dienst kunnen zijn voor onze leerlingen. Daarnaast willen wij aandacht besteden aan de digitale wijze van communiceren van onze organisatie en medewerkers naar ouders en partners.

In de beleidsagenda zijn de volgende prioriteiten geformuleerd:

- Mytylschool Gabriël ontwikkelt een PR-beleid, waarbinnen specifiek aandacht wordt besteed aan de medialisering van de samenleving.
- Mytylschool Gabriël oriënteert zich op vormen van sociale netwerken, die gebruikt kunnen worden bij het realiseren van onze missie.
- Mytylschool Gabriël hanteert een communicatie-code voor iedere medewerker; als wij communiceren, gaat dat via een afgesproken werkwijze en format. Dit komt professioneel over en maakt ons duidelijk naar de omgeving. Wij willen 'mediawijs' zijn en bevragen hier elkaar ook op.
- Mytylschool Gabriël onderzoekt mogelijkheden om de twee systemen die binnen Atlent gebruikt worden aan elkaar te koppelen.
- Mytylschool Gabriël en Tolbrug kinderrevalidatie leggen binnen Atlent een stabiel en veilig werkend Wi-Fi netwerk aan, waarbij ook bezoekers in staat worden gesteld digitaal te communiceren en/of informatie kunnen opzoeken.
- Mytylschool Gabriël investeert actief in ICT-hardware, maar ook in software producten waarbij wij van mening zijn dat zij kunnen bijdragen aan verhoging van de kwaliteit van ons onderwijs- en zorgaanbod.

In het verslagjaar zijn de volgende resultaten geboekt:

- Er is met de medezeggenschapsraad en de ouderraad beleid rondom het gebruik van 'social media' vastgesteld.
- De marketingcampagne 'Niet voor watjes' is gelanceerd.
- De nieuwe website van Mytylschool Gabriël is verder door ontwikkeld.

2.5.1. Vooruitblik voor 2017

- Het marketingplan wordt verder uitgewerkt en nieuwe activiteiten opgezet.
- ICT en veiligheid wordt opgezet, waaronder een gedragscode ICT.

2.6. Governance-ontwikkelingen (interne beheersing en toezicht)

De opzet van de begroting heeft geleid tot inzichtelijke, betrouwbare maandrapportages op het gebied van financiën, personeel en in- en uitstroom van leerlingen. Stichting Gabriël hanteert onverkort de Code Goed Bestuur.

Voor de bezoldigingsgegevens van de directeur-bestuurder en de leden van de Raad van Toezicht verwijzen we naar het financieel gedeelte van dit verslag.

2.7. Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de Stichting Gabriël voert een modern en kritisch toezichthouder- en stakeholderbeleid. Wij nemen in het toezichthouden tot uitgangspunt de steeds veranderende omstandigheden en de maatschappelijke ontwikkelingen (met andere woorden, we letten op de behoefte van de samenleving). Welke strategische veranderingen zijn nodig, hoe en met wie wordt samengewerkt en kunnen de processen eenvoudiger?

Daarnaast letten wij op de financiën en op de kwaliteit van het geboden onderwijs. Hierbij zijn we constructief-kritisch. We halen onze informatie niet alleen van de bestuurder en het managementteam, maar ook uit gesprekken met stakeholders, zoals de medezeggenschapsraad en ouders. Werkbezoeken op school zijn voor alle leden vanzelfsprekend. Verder evalueren we ieder jaar (en elke 3 jaar met een externe evaluator) ons functioneren, waarbij we een lerende houding aannemen.

De Raad kent twee commissies. De Commissie Financiën, Kwaliteit en Veiligheid is in 2016 tweemaal en de Commissie Agenda, Benoeming en Beloning is viermaal bij elkaar geweest. De presentie ligt vrijwel altijd op 100%. Daarnaast is de tijdelijke sollicitatiecommissie diverse malen bijeen geweest. Verder werd regelmatig via digitale media overleg gevoerd.

De onderwerpen die in het verslagjaar zijn besproken, betroffen - naast de lopende zaken -:

- Vaststellen jaarrekening, jaarverslag 2015
- Meerjarenbegroting 2017-2018-2019
- Het accountantsrapport
- De benoeming van Mevrouw Oelen tot directeur-bestuurder
- De personeelsformatie
- De herbenoeming van de RvT-leden Van Grieken en Sniijders
- Het benoemen van een nieuwe accountant
- Aanvragen Eigen Risico Dragerschap
- Aansluiting Regionaal Transfer Centrum Midden-Brabant.
- Procedure werving- en selectie nieuwe directeur-bestuurder
- De samenwerking met Tolbrug
- De samenwerking met de Mytylschool Tilburg
- Het toelaten van een stagiair toezichthouder
- Het toezicht op de samenwerking met SO- en VSO-scholen in de regio.

Naast de gebruikelijke (werk)contacten met de directeur-bestuurder en de medezeggenschapsraad hebben alle leden van de Raad van Toezicht onder meer een werkbezoek gebracht aan een of meerdere klasgroepen van Mytylschool Gabriël. Diverse leden hebben relevante cursussen gevolgd of het jaarlijks congres van de Vereniging van Toezichthouders (VTOI) bezocht. De Raad van Toezicht heeft ook zijn eigen functioneren geëvalueerd.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is per 01-01-2016 als volgt:

- De heer mr. dr. H. A.W. Sniijders, voorzitter
- Mevrouw J.J. Joppe, MSc, lid
- De heer J.A. van Grieken, lid
- Mevrouw drs. G. Schiferli, lid
- De heer drs. W. Peters, lid

Hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht met ingang van 1 januari 2016:

Raad van Toezicht	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Dhr.mr.dr. H.A.W. Snijders	Senior Rechter A Rechtbank Oost-Brabant te 's-Hertogenbosch	▪ Voorzitter RvC Pantein, Boxmeer. ▪ Lid RvT Shoko, Veldhoven. ▪ Lid Curatorium Ster, Faculteit Rechtsgeleerdheid, RU Nijmegen. ▪ Lid commissie van Beroep Stichting Mediation in Milieu en Ruimtelijke Ordening, Utrecht
Dhr.drs. W. Peters	Eigenaar van Pure Acting	▪ Lid Raad van Toezicht Salto te Eindhoven. ▪ Lid Raad van Toezicht zorgcentrum Vincent Depaul te Panningen. ▪ Voorzitter bestuur CVVE Winkelcentrum De Bus te Helmond. ▪ Voorzitter bestuur Stichting Hellemond Gift.
Dhr. J.A. van Grieken, lid		▪ Onafhankelijk voorzitter Cliëntenraad van 's-Hertogenbosch. ▪ Voorzitter, Centrale Cliëntenraad UWV
Mw.drs. G. Schiferli, lid	Zelfstandig Onderwijspedagoog/ adviseur	▪ Lid RvT SKIPOS te St. Michielsgestel.
Mw.J.J. Joppe, MSc, lid	▪ Voorzitter Raad van Bestuur Zorggroep Elde te Boxtel	▪ Vicevoorzitter bestuur Actiz ▪ Lid Raad van Toezicht Coöperatie Intrakoop ▪ Vicevoorzitter Raad van Toezicht Severinus

De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht is vermeld in de jaarrekening.

2.8. Afhandeling van klachten en vertrouwenspersoon

Mytyschool Gabriël heeft in 2016 geen officiële klachten ontvangen. Kleinere klachten van ouders zijn steeds, afhankelijk van het onderwerp, in overleg met betrokken professionals uit het primaire proces, orthopedagoog, revalidatiearts of directie opgelost. De vertrouwenspersoon maakt in het jaarverslag over 2016 zes meldingen. In alle gevallen heeft een gesprek plaatsgevonden met medewerkers en is gekeken naar mogelijkheden om zelf bespreekbaar te maken waar men tegen aan liep. Dit is in alle gevallen voldoende gebleken.

2.9. Medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad van Mytylschool Gabriël bestaat momenteel uit 5 personeelsleden en 3 ouders. De personeelsgeleding wordt vertegenwoordigd door afgevaardigden uit de diverse functies: (klasse)leerkrachten, assistenten, therapeuten, externe dienstverlening.

Het dagelijks bestuur van de medezeggenschapsraad wordt gevormd door:

- Mw. A. Dankers-Heggelman (voorzitter)
- Dhr. K. Pelger (secretaris)

In 2016 heeft de medezeggenschapsraad afscheid genomen van 1 lid uit de personeelsgeleding (vakleerkracht). De vacature is niet opgevuld. De medezeggenschapsraad heeft er in eerste instantie voor gekozen om met een personeelsgeleding van 5 leden verder te gaan en zo te bepalen of dat toereikend is.

Gemiddeld één keer per 6 weken vindt er een vergadering plaats met de directeur-bestuurder. Afhankelijk van de te bespreken stukken sluit ook de oudergeleding aan, gemiddeld 5 x per jaar. Voorafgaand aan deze vergaderingen vindt er een agendaoverleg plaats tussen de directeur-bestuurder en de voorzitter van de medezeggenschapsraad. De vergaderingen verlopen in een goede en vertrouwelijke sfeer. Er worden notulen gemaakt, die beschikbaar zijn voor alle medewerkers.

In de vergaderingen zijn (o.a.) de volgende actuele zaken en beleidsstukken aan de orde geweest:

- 40-urige werkweek
- Werktijdenregeling
- Zorg in de klas
- Social media protocol
- Beleidsplan ongewenste omgangsvormen
- Regionaal Transfer Centrum
- Verzuimbeleidsplan
- Vervangingsbeleidsplan
- Gesprekkencyclus
- Pauzebeleid
- Formatieplan
- Meerjarenbegroting
- Jaarverslagen van de vertrouwenspersoon, de arbodienst, de medezeggenschapsraad
- Vakantierooster 2016-2017

2.10. Arbeidsomstandigheden

Mytylschool Gabriël heeft als één van zijn doelstellingen een veilige school te zijn voor de kinderen en jongeren, de medewerkers en de bezoekers van de school. Het arbeidsomstandighedenbeleid is een geïntegreerd onderdeel van het algemene beleid. De zorg voor arbeidsomstandigheden is gericht op verbetering van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn op het werk, evenals ook op het terugdringen van het ziekteverzuim. De school neemt preventieve maatregelen om (bijna)incidenten en calamiteiten te voorkomen. Mytylschool Gabriël heeft een preventiemedewerker, die belast is met bewaking en uitvoering van activiteiten in het kader van de Arbowetgeving voor zowel het gebouw van Atlent als de school.

Onderwerpen die in 2016 zijn behandeld:

- (Bijna) ongevallenregister, registratie meldingen agressie:
Totaal aantal incidentmeldingen in 2016: 31 waarvan uiteindelijk 11 zijn behandeld op een EHBO-poli of huisarts. Een toename vergeleken met 2015.
12 meldingen hebben betrekking op voorvallen van agressie naar medewerkers of andere leerlingen.
- Legionella preventie:
In 2016 was geen sprake van Legionella besmetting. De school voert een actief preventiebeleid uit.
- Bedrijfshulpverlening, inclusief training.
- RI&E:
risico-inventarisatie en evaluatie met behulp van Arbomeester 2 en de uitvoering van de QuickScan RI&E onder medewerkers. Een plan van aanpak is opgesteld en wordt uitgevoerd.
- Brandveiligheid Atlent:
onder andere controle blusmiddelen en bijstellen bedrijfsnoodplan.
- Gebruikersoverleg met de samenwerkende partners binnen Atlent.
- Sociale veiligheidsbeleid:
de wet sociale veiligheid wordt nageleefd, een antipestprotocol is opgesteld, een aanspreekpersoon is bekend en aan de monitoring van veiligheid wordt in samenwerking met Kennisgroep Speciaal gewerkt en wordt in 2017 uitgevoerd.
- Tetanus- en hepatitis B- en hygiënebeleid:
nieuwe medewerkers zijn in staat gesteld zich te vaccineren tegen hepatitis B en tetanus.
- Verzuimbeleid

Arbo-aandachtspunten voor 2016 zijn:

- Risico-inventarisatie en -evaluatie afronden met behulp van Arbomeester 2.
- Sociaal veiligheidsbeleid uitvoeren.
- Jaarlijkse controles op het gebied van veiligheid en gezondheid:
beheersplan / logboek / kwaliteitshandboek bijhouden van alle wettelijk opgelegde controles die de school zelf moet verrichten.
- Ontruimingsoefening met medewerkers en leerlingen uitvoeren.

Daarnaast zijn de onderdelen, die gericht zijn op verbetering van veiligheid, gezondheid en welzijn, evenals ook op het terugdringen van het ziekteverzuim op Mytylschool Gabriël zo onderhevig aan allerlei (nieuwe) ontwikkelingen, dat daar in de komende jaren nog veel aandacht aan besteed zal worden.

2.11. Ouderraad

In 2016 bestond de ouderraad uit gemiddeld 5 ouders die frequent vergaderen met een wisselend lid van het managementteam. Dit overleg vindt in goed en vertrouwelijk overleg plaats.

In 2016 zijn o.a. de volgende onderwerpen besproken:

- ZIK (Zorg in de Klas)
- EPD
- Communicatie met de ouders:
Besloten Facebook-groep, mail, ruimte op de website van school.
- Themabijeenkomsten:
in overleg met ouders en school zijn thema avonden georganiseerd over uiteenlopende actuele onderwerpen, denk daarbij aan belastingaangifte en prikkelverwerking.

3. Personeelsbeleid

Zoals al in de algemene informatie is beschreven, is het personeelsbestand van de Mytyschool Gabriël zeer divers qua beroepsgroepen. Naast het reguliere onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel is er ook een divers aantal paramedische specialisten werkzaam binnen de school.

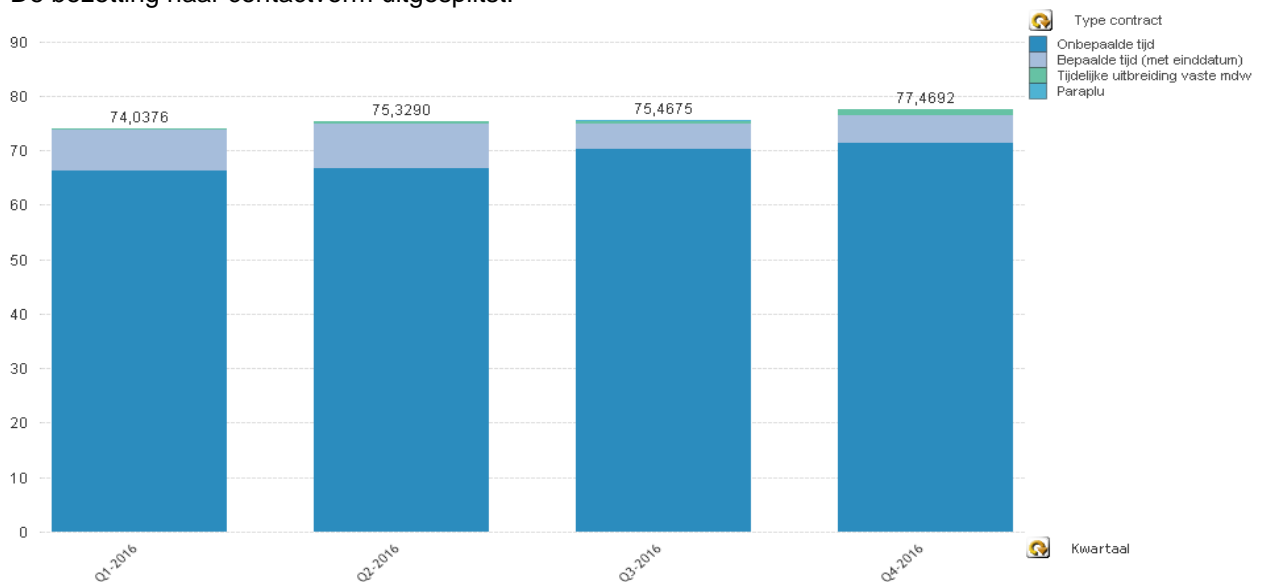
De Mytyschool Gabriël telde op basis van de database van het administratiekantoor gemiddeld over:

- 2016 75,295 Fte's
- 2015 70,869 Fte's
- 2014 72,574 Fte's
- 2013 78,751 Fte's

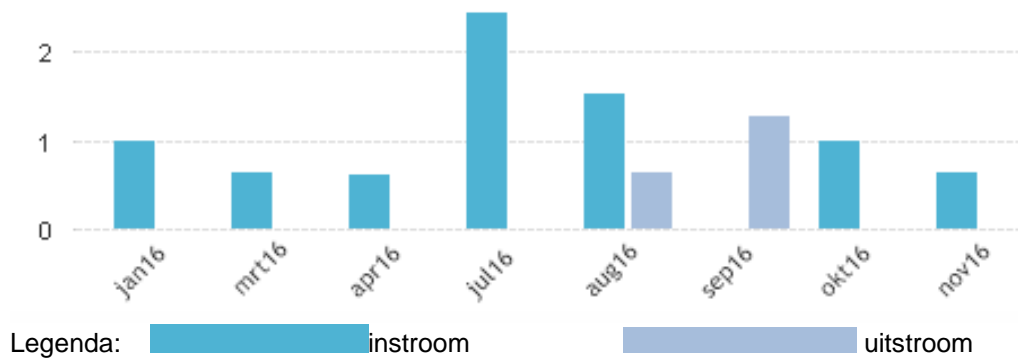
Mytyschool Gabriël	2016	2015	2014	2013
Aantal leerlingen per 1-okt	227	205	198	196
Gemiddeld aantal Fte's	75,295	70,869	72,574	78,751

Gezien de positieve ontwikkeling van zowel de leerlingaantallen als de exploitatie resultaten over de afgelopen jaren is in 2015 besloten om een gedeelte van deze flexibele schil om te zetten naar personeel in vaste dienst. Daarnaast is in 2016 besloten om Eigen Risico Drager (ERD) te worden voor vervangingen. Dit betekent dat de school zelf de inzet van de vervanging bekostigt en geen premie meer betaalt aan het Vervangingsfonds (VVF) voor invallers. De onderstaande grafieken laten de contractvorm en instroom uitstroom van medewerkers zien.

De bezetting naar contractvorm uitgesplitst:

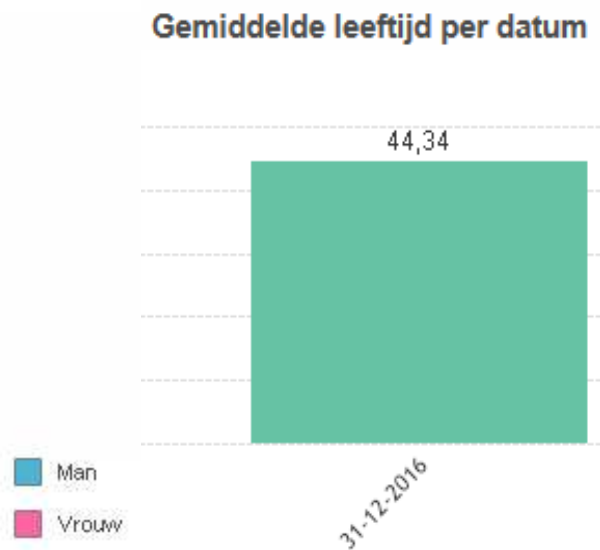
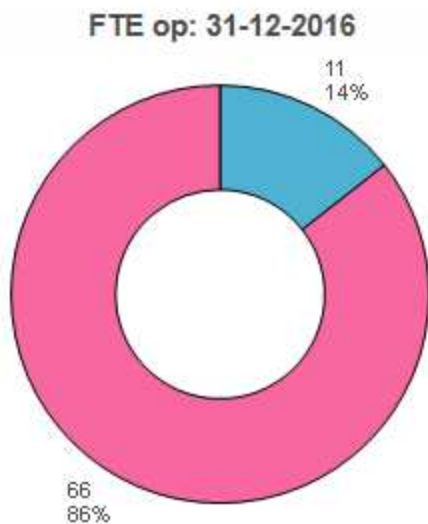

Instroom FTE: 7,8150 - Uitstroom FTE: 1,8932

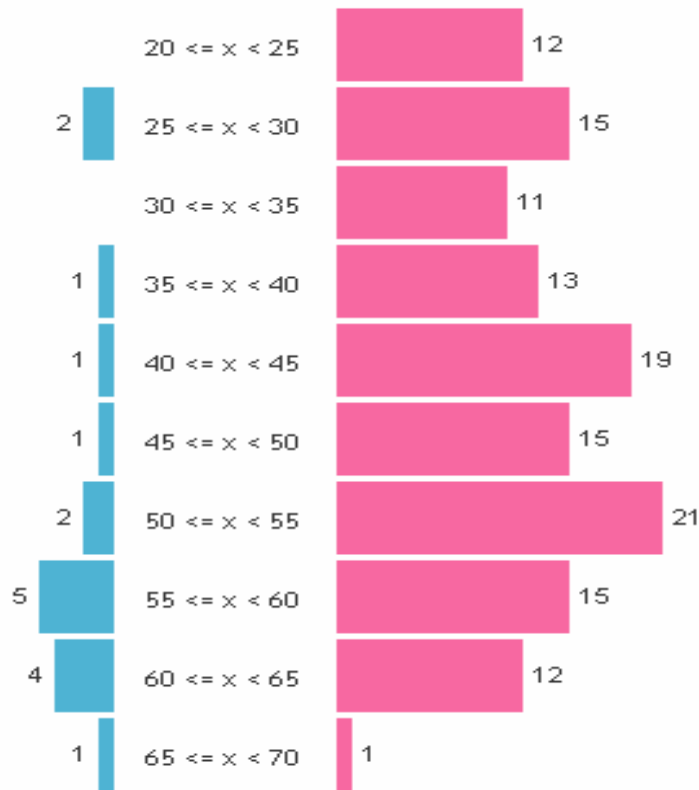

Van het totale aantal fte's is 86% vrouw (2015 85%) en de gemiddelde leeftijd is gedaald naar 44,3 jaar (2015 47,1 jaar). Het doel om te komen tot een verjonging van personeel, is dikwijls een moeilijk te realiseren traject. Allereerst is er weinig sprake van vacatureruimte en zo er die is, is het bevoegd gezag gehouden aan het tripartiet akkoord in het kader van Passend Onderwijs, waardoor er in eerste instantie gekeken (moet) worden naar overtollig personeel in dienst bij andere besturen in de samenwerkingsverbanden. Daarnaast is het zo dat er bij vacatures relatief weinig 'jonge collega's' solliciteren, waarbij in veel gevallen er ook nog geen sprake is van werkervaring. Het bestuur heeft dit punt regelmatig op haar agenda staan.

Onderstaand enkele overzichten over de bezetting per peildatum 31 dec. 2016 naar verschillende invalshoeken.

Aantal medewerkers per leeftijdscategorie op: 31-12-2016

Leeftijdscategorie grootte: 5 jaar

3.1. Ziekteverzuim

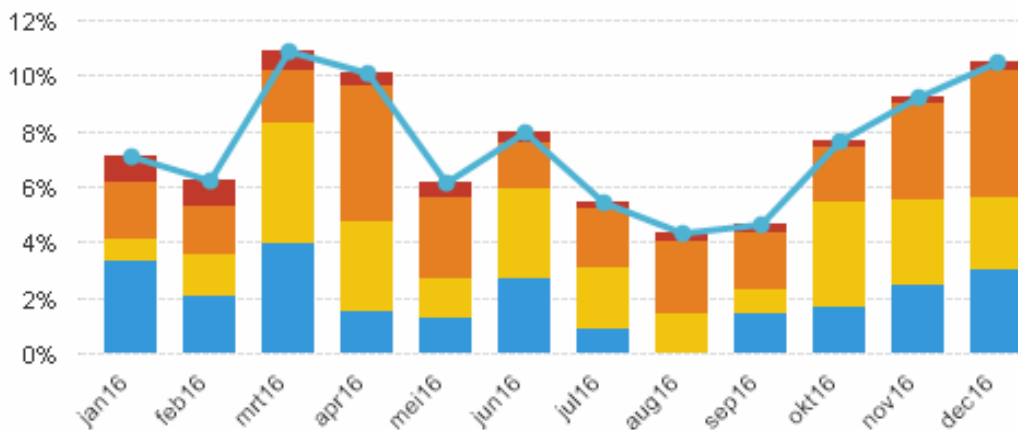
Na een grondige kosten-batenanalyse heeft Mytylschool Gabriël in 2016 besloten om Eigen Risico Drager voor vervangingen (ERD) te worden. De premie voor het VVF is verlaagd met ingang van 1-1-2016 naar 0,28%. Een premie besparing van € 185.000 op jaarbasis. Daartegenover staat dat de kosten van de vervangers in de lonen- en salarissen zijn gebleven. Per saldo heeft het een voordelig effect gehad in de lonen en salarissen, mits het ziekteverzuim binnen de perken blijft. In de begroting was geen rekening gehouden met het eigen Risico Dragerschap (ERD). Dit komt uiteindelijk tot uitdrukking in de post ontvangen uitkeringen. De uitkeringen worden in de jaarrekening in mindering gebracht op de personele lasten.

De baten van het Vervangingsfonds bedroegen € 103.000 in 2015, naast € 19.000 aan uitkeringen van het UWV. Begroot voor 2016 is een uitkering van respectievelijk € 80.000 voor het vervangingsfonds en € 15.000 voor uitkeringen van het UWV. De realisatie in 2016 bedraagt € 27.483 voor uitkeringen van het UWV.

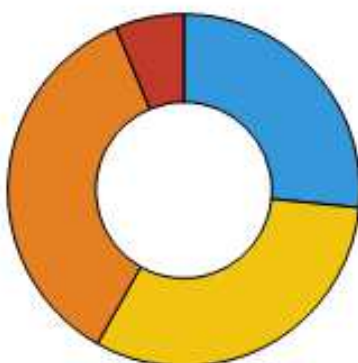
Kengetallen	Gabriël 2016	Gabriël 2015	Gabriël 2014	Gabriël 2013
Verzuimpercentage	7,55%	5,43%	3,82 %	6,15%
Meldingsfrequentie per jaar	1,72	1,60	1,28	1,82

In 2016 laat het ziekteverzuimpercentage een stijging zien ten opzichte van 2015 en 2014. Ook de meldingsfrequentie is gestegen. Mytylschool Gabriël is geconfronteerd met enkele medewerkers met zeer lang ziekteverlof. Positief signaal is dat het medewerkers met nul verzuim is toegenomen van 38,5% naar 44,1% in 2016. De volgende grafieken laten enkele dwarsdoorsnedes zien.

Verzuimpercentage: 7,55%

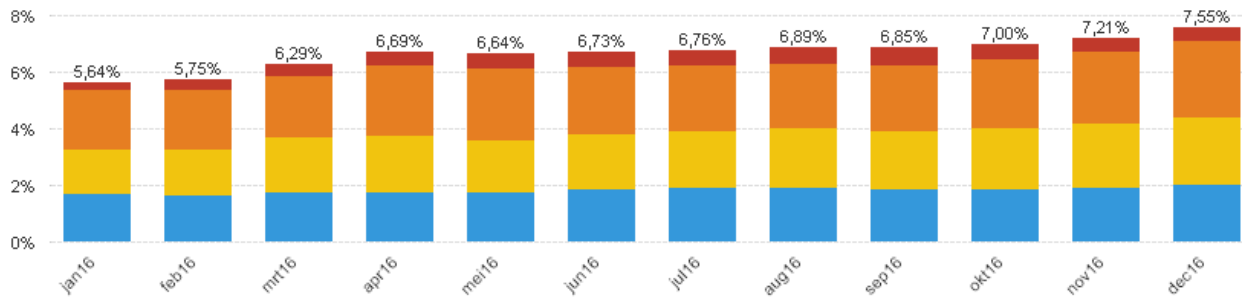

Verzuimpercentage

Kort (1 t/m 7)	2,01%
Middel (8 t/m 42)	2,38%
Lang (43 t/m 365)	2,68%
Langer 1 jr (366 t/m 730)	0,48%

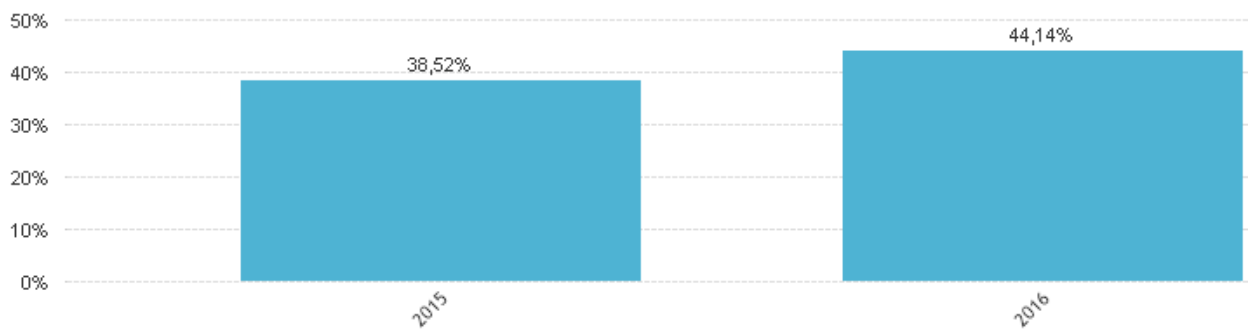
Verzuimpercentage 12-maands voortschrijdend

Verzuimfrequentie: 1,72

Percentage nulverzuim:

4. Financiën

Evenals voorgaand jaar is er naast een geconsolideerde jaarrekening tevens een enkelvoudige jaarrekening opgemaakt waaruit de Stichting Steunfonds volledig geëlimineerd is. In principe dient iedere onderwijsinstelling een enkelvoudige jaarrekening aan te bieden aan DUO. U zult dan ook 2 jaarrekeningen aantreffen. De kengetallen in het bestuursverslag zijn alle gebaseerd op de geconsolideerde jaarrekening.

4.1. Kengetallen op balansdatum

Onderstaand een overzicht en analyse van de financiële situatie op balansdatum. Aangezien financiën op balansdatum een momentopname betreft en sturing plaats dient te vinden over jaren heen, is de trend ontwikkeling van de verhoudingscijfers inzichtelijk gemaakt.

Het balanstotaal voor Mytyschool Gabriël bedraagt in 2016 € 5.622.678. Het balans totaal bedroeg in 2015 € 5.493.077. In het verslagjaar een toename van 2,4%.

In 2016 heeft Mytyschool Gabriël een negatief resultaat behaald van - € 77.179. Daar staat een tekort in de begroting tegenover van - € 27.821. Dit resulteert in een negatieve afwijking van circa € 50.000. In 2015 bedroeg het positieve exploitatieresultaat € 492.388.

In hoofdlijn kan gesteld worden dat de afwijking tussen begroting en realisatie veroorzaakt wordt door een overschrijding van de personele lasten (niet structureel).

Een meer uitgebreide analyse van het resultaat volgt later in dit verslag.

De jaarrekening is opgesteld conform algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaglegging, zoals weergegeven in titel 9 Boek 2 BW en de richtlijnen voor de jaarverslaglegging, met in het bijzonder RJ 660 (onderwijsinstellingen). Onderstaand een overzicht en analyse van de financiële situatie op de balansdatum. Aangezien de sturing plaats vindt over jaren heen, is een trend in de ontwikkeling inzichtelijk gemaakt.

Beleidsregel Financieel Toezicht op het onderwijs 2011:

In de door OCW vastgestelde beleidsregel 'financieel toezicht PO en VO 2011' staat vermeld dat het financiële toezicht is gericht op financiële risico's op het niveau van bevoegd gezag (bestuur) van de scholen en betreft de aspecten: financiële continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid.

De risicogerichte opzet van het toezicht houdt in dat de inspectie een onderzoek instelt bij besturen wanneer zij financiële risico's constateert of vermoedt. Hierbij fungeert het rapport van de commissie Don over het financiële beleid bij onderwijsinstellingen als kapstok. Hierin hanteert de commissie 2 belangrijke uitgangspunten: vermogensbeheer en budgetbeheer.

Bij vermogensbeheer staat de vraag centraal: wat is de kapitaalsbehoefte van de instelling? Om dit te kunnen berekenen stelt de commissie het begrip kapitalisatiefactor centraal.

4.1.1. Kengetallen Vermogensbeheer

Kapitalisatiefactor

Het ministerie van OC & W hanteert de kapitalisatiefactor als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. Het hanteren van signaleringsgrenzen is een instrument om het beeld bij deze veronderstelling verder te vormen. Met als eerste benadering een bovengrens aan de kapitalisatiefactor van:

35% voor grote instellingen met > 8 mln. jaarlijkse baten
47,5% voor middelgrote instellingen met € 6,5 mln. jaarlijkse baten
60% voor kleine instellingen met < € 5 mln. jaarlijkse baten.

Uitgaande van de totale baten van € 6,1 mln. voor 2016 geldt een bovengrens van ongeveer 51% voor de Mytylschool Gabriël dat een normatieve kapitaalbehoefte weergeeft van € 3,1 mln. De realisatie in de jaarrekening 2016 laat een kapitaal zien van € 5,6 mln. op balansdatum.

Normatieve Kapitalisatiefactor, besturen	< € 5 mln. baten	> € 6.1 mln. baten
Bufferliquiditeit	10.0%	10%
Transactieliquiditeit	13.8%	12%
Financieringsfunctie	31.5%	29%
	55.3%	51%
Afgeronde signaleringsgrens	60.0%	51%

Bron: Staatscourant 24 november 2011 vastgesteld door Ministerie van OCW

Investeringsbeleid / financieringsfunctie

Om kwalitatief goed onderwijs te kunnen geven is het belang van investeringsruimte onderkend. Er wordt door Mytylschool Gabriël gewerkt met meerjaren investeringsplannen voor OLP, ICT en meubilair. Als activeringgrens is een drempelbedrag van € 1.500 bepaald.

Begrote investeringsambitie voor 2016 is € 116.000. Er is in het jaar 2016 voor € 105.000 geïnvesteerd. Vorig boekjaar is geïnvesteerd voor € 100.000. Doordat de afschrijvingskosten in 2016 € 101.000 bedragen is de boekwaarde in het verslagjaar nauwelijks toegenomen met circa € 4.000 naar een niveau van € 496.000.

Normatief is de benodigde investeringsbuffer 29% van de totale baten zijnde: € 1,77 mln.

Transactieliquiditeit

Normatief 12% van de totale baten van € 6,1 mln. is € 0,73 mln.

Bufferliquiditeit

Er is financiële buffer benodigd om niet beheersbare risico's op te vangen. Afhankelijk van de grootte van de instelling wordt een percentage van 8 tot 10% van de totale baten geadviseerd. Voor de stichting een normatief financieel benodigde buffer van 10 % van € 0,61 mln.

Op basis van de door het bestuur van Mytylschool Gabriël uitgevoerde risicoanalyse in 2014 is er een reserve ter afdekking van deze risico's gevormd van € 832.600, wat staat voor 13,6%. Mede de onzekerheden betreffende Passend Onderwijs zijn aanleiding tot het vormen van een extra buffer.

De **kapitalisatiefactor** wordt gedefinieerd als:

Totaal Kapitaal (minus boekwaarde gebouwen en terreinen) gedeeld door de Totale Baten (incl. financiële baten).

Kapitalisatie factor	Realisatie	Landelijk gemiddelde beleidsterrein REC (70 besturen)	Commissie Don Vermogensbeheer Bovengrens
2016	91,90 %	Nog niet bekend	< 51 %
2015	87,67 %	52,91 %	< 51 %
2014	83,22 %	51,72 %	< 51 %
2013	73,86 %	50,93 %	< 51 %

De gegevens laten zien dat de score van Mytyschool Gabriël beduidend hoger is dan het landelijke gemiddelde en de normering. De Inspectie van het Onderwijs houdt financieel toezicht op de resultaten. Met een kapitalisatiefactor van 91,90% is nader onderzoek in de toekomst niet uit te sluiten en kan de inspectie vragen stellen over mogelijk overmatig spaargedrag. Het negatieve exploitatieresultaat over 2016 van - € 77.179 ontkracht deze stelling. Bovendien zit in het totale balanstotaal de Stichting Steunfonds opgenomen. Zonder dit steunfonds zou de kapitalisatiefactor 75% bedragen.

De enige wijze om deze kapitalisatiefactor richting de norm te krijgen, is een negatief exploitatieresultaat.

De Mytyschool Gabriël heeft, zoals blijkt uit de continuïteitsparagraaf een meerjaren begroting 2017 -2019 vastgesteld. In alle jaren wordt een (klein) negatief exploitatieresultaat verwacht. De kapitalisatiefactor zal naar verwachting dalen, echter ver boven de norm blijven.

Solvabiliteit

Een volgend kengetal dat het ministerie van OC&W hanteert, is de solvabiliteit, een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid. Dit kengetal geeft aan in hoeverre een organisatie op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Bij onderwijsorganisaties is sprake van 2 solvabiliteit ratio's. Het verschil tussen beide wordt veroorzaakt door de voorzieningen.

Solvabiliteit 1 is eigen vermogen / totaal vermogen.

Solvabiliteit 2 is (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen.

Solvabiliteit 1	Realisatie	Landelijk gemiddelde beleidsterrein REC (70 besturen)	DUO - norm
2016	82,64	Nog niet bekend	30,00
2015	86,00	61,54	30,00
2014	81,11	58,60	30,00
2013	80,32	56,51	30,00

Voorziening voor groot onderhoud en personeel vormt 4% van het totale vermogen in 2016.

Solvabiliteit 2	Realisatie	Landelijk gemiddelde beleidsterrein REC (70 besturen)	DUO norm
2016	86,64	Nog niet bekend	50,00
2015	89,41	71,88	50,00
2014	88,14	67,32	50,00
2013	87,34	65,01	50,00

Solvabiliteit is een voorname indicator, die aangeeft in hoeverre bezittingen op de activazijde van de balans gefinancierd zijn met eigen vermogen.

De solvabiliteit van Mytylschool Gabriël over 2016 is gedaald ten opzichte van 2015 en ligt aanzienlijk boven de interne streefwaarde en de ondergrens van de commissie 'Don' betreffende het vermogensbeheer.

De trend bij Stichting Gabriel van de afgelopen jaren geeft een stabiele, zeer gezonde situatie weer.

4.1.2. Kengetallen Budgetbeheer

Voor de korte termijn adviseert de commissie Don om te kijken naar budgetbeheer.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan of een organisatie voldoende geld beschikbaar heeft om aan de direct opeisbare betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Een goede liquiditeitsratio illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.

Liquiditeit Current ratio	Realisatie	Landelijk gemiddelde beleidsterrein REC (70 besturen)	DUO- norm
2016	6,83	Nog niet bekend	1,20
2015	8,60	4,34	1,20
2014	6,24	3,73	1,20
2013	5,61	2,78	1,20

Met name door de toename van het saldo aan kortlopende schulden is de liquiditeit ten opzichte van 2015 afgenomen, maar ligt nog steeds ruim boven de door DUO vastgestelde norm en benchmarkcijfers. Naast de stijging van het saldo aan crediteuren is de stijging van het saldo aan kortlopende schulden medewerker / loonkosten gebonden. De toename in Fte heeft ook effect op de af te dragen loonheffing en pensioenpremies eind januari 2017 en het nog te betalen vakantiegeld in mei.

Kasstroom overzicht:

Het kasstroom overzicht maakt zichtbaar waar de geldmiddelen vandaan kwamen en waaraan zij zijn uitgegeven. Zie hiervoor paragraaf B4 van de jaarrekening. Ondanks het negatieve saldo baten en lasten is het saldo aan liquide middelen met € 180.121 toegenomen (4%) t.o.v. 2015. De toename aan kortlopende schulden is de hoofdoorzaak. De afschrijvingskosten en investeringen zijn mooi met elkaar in balans.

Rentabiliteit

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten.

Rentabiliteit is het exploitatie resultaat uit gewone bedrijfsvoering / totale baten.

Rentabiliteit %	Realisatie	Landelijk gemiddelde beleidsterrein REC (70 besturen)	DUO - norm
2016	- 1,27	Nog niet bekend	0,0 / 4,0
2015	7,89	1,82	0,0 / 4,0
2014	10,01	2,74	0,0 / 4,0
2013	9,57	2,23	0,0 / 4,0

Om enig jaar een negatieve rentabiliteit te scoren is niet direct verontrustend. De situatie wordt echt precair als de rentabiliteit scores structureel negatief blijven en hier tegenover geen reserve buffer staat. Dan blijf je interen op reserves en voorzieningen en is het risicovol.

De PO raad adviseert, dat gemiddelde rentabiliteit berekent over de afgelopen jaren, dient uit te komen tussen 0% en 5%.

Voor Mytylschool Gabriël was de gemiddelde score over de laatste 4 jaren 6,6%, dus aanvullende actie is niet vereist. Ook kijkend naar het vermogensbeheer kan gesteld worden dat er ruim voldoende buffer aanwezig is.

4.2. Reserves / Voorzieningen

Het volgende overzicht geeft de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen weer van Mytylschool Gabriël. Reserves en voorzieningen vormen met 86,6% een aanzienlijk deel van het balanstotaal € 4,87 mln. versus € 4,91 vorig jaar.

	2016		p leerling		2015		p leerling	
Algemene reserve	€ 2.747.279	€	12.103	€	2.828.767	€	13.799	€
Bestemmingsreserve afdekking risico's	€ 832.600	€	3.668	€	832.600	€	4.061	€
Reserve Steunfonds	€ 1.046.421	€	4.610	€	1.038.934	€	5.068	€
Bestemmingsreserves privaat	€ 20.322	€	90	€	23.500	€	115	€
Subtotaal reserves	€ 4.646.622	€	20.470	€	4.723.801	€	23.043	€
Onderhoudsvoorziening	€ 150.000	€	661	€	125.000	€	610	€
Voorziening langdurig zieken	€ 15.324	€	68	€	-	€	-	€
Voorziening jubilea	€ 59.796	€	263	€	62.689	€	306	€
Subtotaal voorzieningen	€ 225.120	€	992	€	187.689	€	916	€
TOTAAL reserves en voorzieningen	€ 4.871.742	€	21.461	€	4.911.490	€	23.958	€

Bedragen per leerling gebaseerd op 205 leerlingen per 1-10-2015 en 227 leerlingen per 1-10-2016. Reserves en voorzieningen zijn te bestempelen als middelen om op tijd in te kunnen zetten om de kwaliteit van onderwijs, personeel en op facilitair gebied te kunnen blijven garanderen. Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse in 2014 is er een reserve afdekking risico's gevormd.

In het kader van de doordecentralisatie van het buitenonderhoud is in 2015 door Mytylschool Gabriël overeenstemming bereikt met de gemeente over de overdracht van het buitenonderhoud. De gemeente is en blijft volledig verantwoordelijk voor het buitenonderhoud en aanpassingen aan het gebouw. Daartegenover staat dat Mytylschool Gabriël de extra MI-bijdrage voor het buitenonderhoud overdraagt aan de gemeente.

De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op het Meerjarenonderhoudsplan.

Om bij eigen risicodragerschap aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen, is rekening houdend met het uitzicht op herstel, voor een langdurig zieke medewerker een voorziening gevormd. De voorziening jubilea blijft stabiel. Het vormen van een personele voorziening voor duurzame inzetbaarheid is niet nodig.

Samenvattend tonen de reserves en voorzieningen per leerling een afname van 10,4% ten opzichte van 2015.

4.3. Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Mytylschool Gabriël sluit 2016 af met een negatief resultaat baten en lasten van - € 77.179. Daar staat een negatieve begroting tegenover van - € 27.821. In 2015 bedroeg het resultaat € 492.388.

In de volgende tabel een overzicht van de totale baten en lasten in 2016 in verhouding tot de gerealiseerde cijfers van 2015 en de begroting over 2016.

	Realisatie 2016 €	Begroting 2016 €	Afwijking	Realisatie 2015 €	Afwijking
Totaal baten	6.099.592	5.851.849	4,2%	6.237.860	-2,2%
Totaal lasten	6.194.144	5.897.170	5,0%	5.762.740	6,96%
Saldo baten en lasten	(94.552)	45.321)		475.120	
Tot. financiële baten/lasten	17.373	17.500	-0,7%	17.268	0,6%
Resultaat baten en lasten	(77.179)	27.821)		492.388	
Verhouding baten: lasten	98,5%	99,2%		108,2%	

Dit overzicht laat een stijging zien in zowel de baten als de lasten ten opzichte van begroting. De beleidsvoering slaagt er in om baten en lasten mooi in balans te houden. Indien noodzakelijk wordt er bijgestuurd. Er is sprake van een beheerste situatie.

4.3.1. Financiële beschouwing baten

De baten zijn direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. Mocht in de toekomst het aantal leerlingen binnen Mytylschool Gabriël gaan afnemen, dan komen de baten onder druk te staan. Om een gezond financieel resultaat te realiseren is in dat opzicht kostenbeheersing van belang. In de praktijk komt dat vooral neer op het vermogen tijdig personele verplichtingen aan te passen aan een eventueel teruglopende lumpsum. Daar wordt door het bestuur al op geanticipeerd door nog steeds gebruik te maken van een flexibele schil aan arbeidskrachten in de vorm van tijdelijke inhuur via derden.

In de loop van 2016 is gebleken dat de inkomsten vanuit de samenwerkingsverbanden, die binnen de (nieuwe) wet Passend Onderwijs de financiële middelen toekennen, dalen.

In de volgende tabel een overzicht van de afzonderlijke baten

Baten	Realisatie 2016 €	Begroting 2016 €	Realisatie 2015 €
(Rijks)bijdragen OCW	5.915.006	5.761.849	5.957.042
Overige overheidsbijdragen	37.030	38.800	41.691
Overige baten	147.556	51.200	239.127
Totaal baten	6.099.592	5.851.849	6.237.860

Het CvB heeft bij opmaak van de begroting 2016 het standpunt gekozen dat subsidies waarvan het voortbestaan onzeker was, niet of nauwelijks in de begroting op te nemen (voorzichtigheidsprincipe). Sommige baten zijn omwille van het budget neutrale karakter niet begroot.

Daarnaast is de ontwikkeling gesignaleerd van verschuivingen in de bekostigingscategorie:

- van zittende leerlingen bij her-indicaties en
- een lage bekostigingscategorie bij nieuwe aanmeldingen.

De realisatie van rijksbijdragen is ruim € 150.000 gunstiger dan begroot (2,7%). Doordat bij opmaak van de begroting de uitwerking van de diverse akkoorden, nog onduidelijk waren, zijn er enkele aannames gemaakt.

De parameters voor de vergoedingen schooljaar 2015-2016 zijn bijgesteld in de afrondende fase van de begroting van de Mytyschool Gabriël. Bij opmaak is besloten om deze verhoging niet meer mee te nemen, gezien het tijdsplan waarin de begroting gereed moest zijn. Dit komt in de realisatie in het bijzonder tot uitdrukking in de ontvangen gelden voor de prestatiebox.

Bij de overige overheidsbijdragen valt de afrekening van de gemeente € 1.800 lager uit dan begroot.

Bij de overige baten zijn diverse zaken niet begroot, denkend aan:

- inkomsten PO de Meierij inzake extra inkoop ergo/schoolmaatschappelijk werk: € 30.000
- Inkomsten SWV 30-10: € 14.500
- ESF ARNO project: € 18.500
- Kilometervergoeding van de samenwerkingsverbanden m.b.t. dienstreizen van ambulante begeleiders: € 8.800.
- Baten 2014: Rec Balein: € 10.100 en afrekening Icap: € 3.800.

Opgemerkt dat bijvoorbeeld de achteraf ontvangen bijstelling van de personele bekostiging dikwijls ter compensatie is van cao- salarisstijgingen die ook zichtbaar wordt bij de personele lasten en ook daar niet meer meegenomen zijn in de begroting.

4.3.2. Financiële beschouwing lasten

De totale lasten voor Mytyschool Gabriël bedragen over kalenderjaar 2016 € 6.194.144 ten opzichte van een begroting van € 5.897.170. In 2015 bedroegen de totale lasten € 5.762.740.

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Afwijking 2016	Realisatie 2015	Afwijking 16 vs '15
Personele lasten	€ 5.333.625	€ 5.038.095	€ 295.530	€ 5.115.399	€ 218.226
Afschrijvingen	€ 101.100	€ 109.675	€ (8.575)	€ 91.529	€ 9.571
Huisvestingslasten	€ 339.733	€ 339.400	€ 333	€ 132.153	€ 207.580
Overige lasten	€ 278.078	€ 250.800	€ 27.278	€ 258.224	€ 19.854
Leermiddelen	€ 141.608	€ 159.200	€ (17.592)	€ 165.435	€ (23.827)
	€ 6.194.144	€ 5.897.170	€ 296.974	€ 5.762.740	€ 431.404

Personele lasten

Het aandeel van personele lasten uitgedrukt als aandeel van de totale lasten. Dit geeft de verhouding weer in bestedingspatroon aan personele en materiële lasten.

Aandeel personeelslasten %	Realisatie	Landelijk gemiddelde beleidsterrein REC (70 besturen)
2016	86,1	Nog niet bekend
2015	88,8 (*)	90,2
2014	85,9	89,5
2013	86,3	90,9

(*) Realisatie 2015 is minder representatief omdat er een vrijval van de voorziening onderhoud ad € 217.000 heeft plaatsgevonden. Mocht dit buiten beschouwing worden gelaten dan is de score geen 88,8% maar 85,5%.

Deze tabel laat zien dat bij Mytyschool Gabriël het aandeel personele lasten ten opzichte van de totale lasten met 86% vergelijkbaar is met voorgaande jaren en beter dan de benchmark.

Het kengetal Personeel / Rijksbijdragen benadert de personele lasten vanuit de baten kant.

Personele lasten / rijksbijdragen %	Realisatie	Landelijk gemiddelde beleidsterrein REC (76 besturen)
2016	90,2	Nog niet bekend
2015	85,9	Nog niet bekend
2014	80,3	89,9
2013	80,7	91,1

Het kengetal personeelslasten t.o.v. rijksbijdragen wordt door de Inspectie gehanteerd om te oordelen of de continuïteit van de stichting niet in gevaar is. Als norm is het plafond bepaald op 95 %. Hier blijkt eveneens dat de bedrijfsvoering van Mytyschool Gabriël een beheerst patroon vertoont de laatste jaren. De afhankelijkheid van de rijksbijdragen is niet risicovol en vergelijkbaar met de landelijke cijfers.

Een norm van meer dan 90% wordt door het Bestuur van Mytyschool Gabriël als onverantwoordelijk geacht; het bestuur streeft naar een norm van tussen de 80 en 86%. Gezien de onderstaande verklaring van de oorzaken is er geen reden tot extra zorg.

Loonkostenontwikkeling

Op 27 april 2016 hebben werkgeversorganisatie PO-Raad en vakorganisaties een onderhandelaarsakkoord voor een cao voor het primair onderwijs 2016 - 2017 afgesloten. Dit akkoord geeft uitvoering aan het loonruimte-akkoord, de wet werk en zekerheid (WWZ) en het sociaal akkoord. De hoofdpunten van het akkoord zijn:

M.i.v. 1 juli 2016 een structurele salarisverhoging van 3,8%.

Voor de periode van 1 januari tot en met juni 2016 ontvangen werknemers een eenmalige uitkering die correspondeert met een loonsverhoging van 3,8% vanaf 1 januari 2016.

Op 1 april 2017 krijgen de werknemers een eenmalige uitkering (naar rato) van 500 euro.

De aangepaste salaristabellen met 1,25% loonsverhoging worden opgenomen in de cao.

Hiermee bedraagt de totale structurele loonsverhoging in 2015 en 2016 5,05%.

Op moment van opmaak van de begroting voor 2016 was nog niet duidelijk wanneer alles exact verwerkt zou worden in salaristabellen en hoe de vrijval van pensioenpremie gestalte zou krijgen. Aangezien ook bij de vergoedingen geen rekening is gehouden met de bijstellingen, zijn ook de salariskosten niet verhoogd.

Terugkijkend over realisatie 2016, kan gesteld worden dat de verwachte vrijval van de ABP premie tegenviel. Dit werd veroorzaakt doordat ABP in januari 2016 besloot om per 1 april 2016 een premieopslag van 1% te heffen. Hiermee kwamen in eerste instantie de afspraken van het loonruimteakkoord inzake loonsverhoging in gevaar. In tweede instantie heeft het kabinet besloten om deze stijging te compenseren.

Formatieontwikkeling

Het hoge ziekteverzuim in combinatie met eigen risicodragerschap zijn mede verantwoordelijk voor deze score. De inhuur van externen is ruim € 200.000 hoger dan begroot. Dit is ook toe te schrijven aan extra inhuur ten behoeve van `Zorg in de klas`. In 2016 is geïnvesteerd in dit thema. In 2016 is wederom een extra groep geformeerd. De bekostiging hiervan wordt pas ontvangen per 1 augustus 2017.

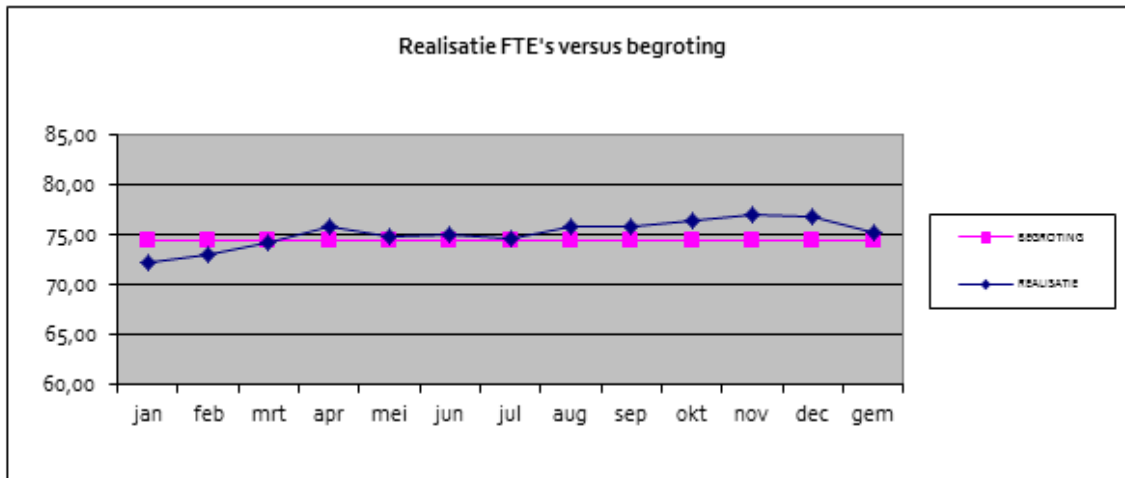
Bovendien heeft er in 2016 een afrekening plaatsgevonden van inhuur van 2014 en 2015 van € 27.000.

Zowel de Arbo kosten als de nascholingskosten zijn ruim € 10.000 hoger dan begroting. De kosten voor werving en selectie zijn € 16.000 hoger dan begroot.

Daarnaast is er in 2016 een voorziening van € 15.000 gevormd om toekomstige verplichtingen omtrent langdurig zieken te kunnen voldoen.

De Wet Werk en Zekerheid (WWZ) heeft sinds 1 juli 2016 grote negatieve consequenties voor het inzetten van invallers in het primair onderwijs. Om te voorkomen dat de school te kampen krijgt met veel verschillende invallers en of niet voor het SO opgeleide invalkrachten, is er met het Regionaal Transfer Centrum (RTC) een samenwerking aangegaan. Zij organiseert zo optimaal mogelijk de invalpool. Dit geeft een kleine kostenverhoging.

Vanuit de beleidsvoering wordt de ontwikkeling van het aantal Fte's nauwlettend gevolgd. Realisatie 2016 is 75,3 versus begroot 74,5 Fte. De volgende grafiek voor 2016 onderstreept dat. De toename ten opzichte van 2015 waar sprake was van 70,9 Fte, is reeds beschreven in hoofdstuk 3 personeelsbeleid.

Afschrijvingen

De afschrijvingen blijven achter bij de begroting (8%) en laten ten opzichte van 2015 een stijging zien van 10%.

Huisvestingslasten

De realisatie van huisvestingslasten is gelijk aan begroting van bijna € 340.000. Op kosten niveau zijn er wel afwijkingen. In het bijzonder de kosten voor klein onderhoud en de doordecentralisatie onderhoud naar de gemeente zijn hoger dan begroot. Daarentegen zijn de kosten voor energie, schoonmaak, publiek rechtelijke heffingen en tuinonderhoud lager dan begroot.

De huisvestingslasten over 2016 zijn € 207.000 hoger dan vorig jaar. Echter, op basis van het meerjarenonderhoudsplan is in 2015 € 217.000 vrijgevallen uit de onderhoudsvoorziening ten gunste van het resultaat. Zonder deze correctie waren de huisvestingslasten in 2015 3% hoger dan in 2016.

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten zijn € 27.000 hoger (11%) dan begroot en € 20.000 hoger dan in 2015 (8%).

Voornaamste afwijking is het deskundigheidsadvies inzake het marketingplan. Andere posten zoals administratie en telefoon- portokosten zijn beduidend lager dan begroting en vorig jaar.

Leermiddelen (PO)

Dat leermiddelen OLP en ICT lager zijn dan begroot en vorig jaar, is veroorzaakt door minder kosten ICT verbruik.

5. Treasuryverslag

Treasurybeleid

In het verslagjaar is er een hernieuwd treasurystatuut opgemaakt. Door middel van het statuut en de hierin beschreven uitgangspunten en randvoorwaarden wordt een behoorlijk beheer van de beschikbare publieke middelen gewaarborgd. Als referentiekader geldt: 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Deze regelgeving is aangepast vanaf 1 juli 2016.

Het past in de verantwoordelijkheid van Mytylschool Gabriël om de beschikbare middelen risicomijdend, zoals in het treasurystatuut staat vermeld, te beleggen.

Het beleid is erop gericht om een zo hoog mogelijk rendement te combineren met een zo laag mogelijk risico. Deze afweging wordt meegenomen in de productkeuze naar aard, looptijd en beschikbaarheid van de middelen.

In 2015 zijn alle effecten verkocht en zijn de vrijgekomen gelden op spaartegoeden aangehouden. In het kader van risicospreiding staan deze gelden deels bij ABN-Amro, Mees Pierson en de Rabobank.

Verder zijn er in het statuut onderwerpen als de interne organisatie van de treasuryfunctie, het treasuryplan en de verantwoording opgenomen.

Resultaten

Het gerealiseerde resultaat financiële baten en lasten bedraagt in 2016 € 17.373. Begroot voor 2016 € 17.500.

De realisatie 2015 was met een saldo van € 17.268 van een vergelijkbaar niveau, maar minder vergelijkbaar vanwege de verkochte effecten.

6. Continuïteitsparagraaf/Toekomstige ontwikkelingen

De meerjarenbegroting voor de jaren 2017- 2019 is op 12 december 2016 vastgesteld door de RvT na behandeling door de Commissie Financiën op 1 december 2016.

6.1. Kengetallen toekomstige ontwikkeling / gegevens set

Kengetallen stand 31-12	2016	prognose		
		2017	2018	2019
Personele bezetting:				
- Management / Directie	4,1	3,8	3,8	3,8
- Onderwijzend Personeel	33,0	35,5	36,8	36,8
- Overige medewerkers	38,2	39,1	38,8	38,6
TOTAAL FTE	75,3	78,4	79,4	79,2
Leerlingaantallen 1-10	227	220	215	210

Personele bezetting 2017 - 2019

De bovenstaande FTE begroting is exclusief inlenen van derden personeel. Gebaseerd op de ervaring uit 2016, dat de inkomsten vanuit de samenwerkingsverbanden dalende zijn, is in de begroting voorzichtig omgegaan met het in vaste dienst nemen van medewerkers. Op basis van de leerling prognoses en de te verwachten uitstroom van medewerkers is een veilige inschatting gemaakt van de grootte van de flexibele schil.

De Wet Werk en Zekerheid (WWZ) heeft sinds 1 juli 2016 grote negatieve consequenties voor het inzetten van invallers in het PO. In de begroting is rekening gehouden met het RTC. Deze samenwerkingsorganisatie organiseert zo optimaal mogelijk de invalpool. Dit geeft een kleine kostenverhoging.

Ontwikkeling leerlingaantallen

Een jaarlijks terugkomende belangrijke ontwikkeling is uiteraard de prognose van de leerlingaantallen. Anders dan verwacht, is de afgelopen jaren het leerlingaantal toch gestegen. Voor de begrotingsjaren 2017-2019 is door Mytylschool Gabriël rekening gehouden met een jaarlijkse daling van het leerlingaantal naar onderstaande categorie.

		Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3
1-10-2016	227	28%	27%	45%
1-10-2017	220	28%	27%	45%
1-10-2018	215	33%	27%	40%

6.2. Meerjarenbegroting balansontwikkeling

Toelichting op de Balans

Het bestuur verwacht geen bijzondere ontwikkelingen in financieringsstructuur. Jaarlijks zal het begrote saldo aan liquide middelen gestaag afnemen.

De investeringsambitie is niet veel anders dan andere jaren, ca. 1 tot 2% van de baten. Er zijn investeringen begroot op het gebied van inventaris, ICT en OLP voor 2017 ad. € 70.250, 2018: € 82.000 en 2019: € 70.500.

Onderhoudsuitgaven worden jaarlijks kritisch beoordeeld. De voorziening voor langdurig zieken is niet begroot.

Gezien het verloop van de verwachte exploitatieresultaten voor de komende jaren, zullen de reserves in 2017, 2018 en 2019 dalen. Deze zijn van ruim voldoende omvang.

Opgemerkt dat bij opmaak van de begroting 2017 – 2019 een prognose is gemaakt voor realisatie 2016. Destijds bestond de verwachting dat het eigen vermogen per 31 dec. 2016 € 4.733.934 zou gaan bedragen. De realisatie is € 4.646.622. De liquide middelen zouden naar verwachting € 4.621.024 bedragen. De realisatie is € 4.737.378.

Stichting Mytyschool Gabriël	realisatie 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019
1. Activa				
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	-	-
1.2 Materiële vaste activa	496.181	428.664	411.350	371.963
1.3 Financiële vaste activa	-	-	-	-
<i>Vaste activa</i>	496.181	428.664	411.350	371.963
1.4 Voorraden	-	-	-	-
1.5 Vorderingen	389.119	443.180	443.180	443.180
1.6 Effecten	-	-	-	-
1.7 Liquide middelen	4.737.378	4.634.593	4.493.099	4.328.214
<i>Viottende activa</i>	5.126.497	5.077.773	4.936.279	4.771.394
Totale Activa	5.622.678	5.506.437	5.347.629	5.143.357
2. Passiva				
2.1 Eigen vermogen	4.646.622	4.713.224	4.615.338	4.394.961
<i>waarvan publiek eigen vermogen</i>	4.626.300	4.688.524	4.590.638	4.370.261
<i>waarvan privaat eigen vermogen</i>	20.322	24.700	24.700	24.700
2.2 Voorzieningen	225.120	211.626	150.704	166.809
2.3 Langlopende schulden	-	-	-	-
2.4 Kortlopende schulden	750.936	581.587	581.587	581.587
Totale Passiva	5.622.678	5.506.437	5.347.629	5.143.357

De kengetallen kapitalisatiefactor, solvabiliteit en liquiditeit zullen dalen in 2017 en later.

Stichting Mytylschool Gabriel	realisatie	begroting	begroting	begroting
	2016	2017	2018	2019
solvabiliteit 1	82,6%	85,6%	86,3%	85,4%
kapitalisatiefactor	91,9%	91,6%	89,9%	88,4%
liquiditeit	6,8	8,7	8,5	8,2
rentabiliteit	-1,3%	-0,3%	-1,6%	-3,8%

De rentabiliteitsontwikkeling is gebaseerd op de exploitatie resultaten, die onderstaand volgen.

6.3. Samenvatting staat van baten en lasten meerjarenbegroting

Stichting Mytylschool Gabriël	realisatie	begroting	begroting	begroting
	2016	2017	2018	2019
3. Baten				
3.1 Rijksbijdragen	5.915.006	5.873.500	5.815.100	5.683.800
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	37.030	38.800	38.800	38.800
3.3 Coll-, cursus-, les- en examengeld.	-	-	-	-
3.4 Baten werk i.o.v. derden	-	-	-	-
3.5 Overige baten	147.556	84.400	82.100	83.200
totaal baten	6.099.592	5.996.700	5.936.000	5.805.800
4. Lasten				
4.1 Personeelslasten	5.333.625	5.190.000	5.201.300	5.172.100
4.2 Afschrijvingen	101.100	82.300	99.300	110.000
4.3 Huisvestingslasten	339.733	327.600	331.600	335.700
4.4 Overige lasten	419.686	431.300	415.100	421.800
totaal lasten	6.194.144	6.031.200	6.047.300	6.039.600
Saldo baten en lasten	94.552-	34.500-	111.300-	233.800-
Saldo financiële bedrijfsvoering	17.373	13.600	13.500	13.400
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-
Netto resultaat	77.179-	20.900-	97.800-	220.400-

Toelichting op de staat van baten en lasten

Duurzaamheid en bestendigheid zullen de komende jaren steeds meer uitgangspunten worden bij de bedrijfsvoering van Mytylschool Gabriël. Dit vraagt in een periode van "financiële" krimp om een strategisch investerings- en financieel beleid.

Voor de materiële bekostiging is de bekostiging van ministerie OC&W van 4 oktober 2016 leidend. Bij de reguliere bekostiging voor Lumpsum, Personeel & Arbeid (P&A) en Prestatiebox is de regelgeving gehanteerd van 25 oktober 2016. Vanuit de PO-Raad is, gebaseerd op diverse onderwijsakkoorden, het advies gegeven hoeveel aanvullende nieuwe bekostiging schoolbesturen de komende schooljaren zouden kunnen verwachten, voor met name Convenant Leerkracht en Prestatiebox. Deze bijstelling is met enige terughoudendheid (80 % aanname) verwerkt in de meerjarenbegroting.

De loonkostenbegroting is gebaseerd op de afgesloten cao voor het primair onderwijs van april 2016. Denk hierbij aan de eenmalige uitkering van € 500 per FTE op 1 april 2017. De loonkostenbegroting is opgesteld op medewerker niveau rekening houdend met eventuele periodieken en toeslagen. In de loonkostenbegroting is rekening gehouden met het eigen risico dragerschap (ERD) en rechtspositioneel verlof. Met medewerkers waarvan bekend is dat ze uitstromen, is rekening gehouden en beoordeeld of herbezetting noodzakelijk is. Ook na 2017 is er sprake van natuurlijke uitstroom.

De extra inhuur van Maatschappelijk werk ten behoeve van de aanvragen voor WZL-gelden is verlaagd voor 2017 en later.

Voorts is een bedrag van € 6.000 opgenomen voor ontwikkelkosten Management Team.

Stichting Mytylschool Gabriël	realisatie	begroting	begroting	begroting
	2016	2017	2018	2019
personele lasten / rijksbijdragen	90,2%	88,4%	89,4%	91,0%
personele lasten / totale lasten	86,1%	86,1%	86,0%	85,6%

De bovenstaande verhouding onderstreept dat er sturing wordt gegeven aan de formatie binnen de stichting. De Mytylschool Gabriël slaagt er in om de personele inkomsten in balans te houden met de personele uitgaven. Afname in bezetting wordt gerealiseerd door natuurlijke uitstroom, door niet meer te vervangen of gebruik te maken van de flexibele schil.

6.4. Overige rapportages

6.4.1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Binnen Mytylschool Gabriël wordt gewerkt met een risico beheersingssysteem. De financiële en personele administratie zijn uitbesteed aan administratiekantoor Vizyr. Mutaties in de administratie worden regulier verwerkt na codering en goedkeuring vanuit het management. Bij het administratiekantoor vindt er een controle plaats op juistheid codering en autorisatie. Jaarlijks wordt de jaarrekening opgesteld met toetsing door de accountant en verantwoord aan het ministerie.

Gedurende het jaar wordt maandelijks beoordeeld of de realisatie van baten en lasten synchroon loopt met de door het bestuur geaccordeerde begroting. De goedgekeurde begroting wordt ingezet als stuurinstrument voor de beheersing van activiteiten. Afwijkingen worden geanalyseerd en er wordt bepaald of er aanvullende actie noodzakelijk is om op koers te blijven. Naast de sturing op geld wordt er gerapporteerd over zaken als leeftijdsopbouw, ziekteverzuim en de grote en uitputting van Fte's.

Risico's ten aanzien van ontwikkelingen van leerlingaantallen worden hierbij in acht genomen. Er is in 2016 een meerjarenbegroting voor de jaren 2016-2019 opgesteld, om de toekomst inzichtelijk te maken. Dit bevat naast saldo baten en lasten ook balans ontwikkelingen inclusief kengetallen en kasstroom overzichten.

Het bestuur beoordeelt of de financiële realisatie binnen de kaders van het financiële meerjaren beleidsplan past en of de uitvoering nog financiële ruimte biedt of niet. Geldstromen worden gevolgd en in verband gebracht met toekomstige investeringen.

6.4.2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De Planning & Control cyclus krijgt steeds meer inbedding binnen de organisatie. Zo is in 2014 door het bestuur een risico analyse uitgevoerd. Onderstaand volgt een risico matrix met een opsomming van de belangrijkste risico's met de kans en impact score, waarbij een kans van 1-6 oploopt van nihil/onwaarschijnlijk (1) tot nagenoeg zeker (6) en de impact van 1-6 waarbij 1 aangeeft dat de impact zeer gering is en 6 een zeer grote impact.

Risico	Omschrijving	Kans	Impact
4.1.3.	Instroom leerlingen*	5	6
4.1.1.	Verschuiving naar externe dienstverlening	5	6
4.2.1.	Huidige clusterindeling vervalt	5	5
4.2.2.	Mismatch personeelsbestand (afspiegelingsb.)	5	5
4.4.3.	PR, uitstraling, in- en externe communicatie	5	5
4.2.8.	Inzet onderwijsondersteuning	5	4
4.6.1.	Aanpassingen n.a.v. samenstelling leerl.	4	5
4.1.2.	Onjuiste of onvolledige leerlingenprognoses	3	6
4.8.3.	Geen directe bekostiging meer SO-scholen	3	6

Ten aanzien van deze risico's zijn een aantal beheersingsmaatregelen getroffen. Ten aanzien van de niet-beheersbare risico's is een reserve gevormd: reserve ter afdekking van diverse risico's ad € 832.600.

Ook is in 2014 het 'In Control Framework' geïmplementeerd en de daaruit voortvloeiende acties zijn in 2015 in gang gezet of zijn gerealiseerd. In de begroting van 2017 is € 7.000 opgenomen voor een update van risico inventarisatie.

Eén van de risico's waar de stichting in 2016 mee geconfronteerd is, is de Wet Werk en Zekerheid.

6.4.3. Rapportage toezichthoudend orgaan

Er is frequent overleg tussen RvT en CvB. Communicatie met betrokkenen over lopende ontwikkelingen, potentiële en eventuele beheersing van risico's vindt plaats bij het reguliere besluitvormingsproces.

Verwezen wordt ook naar de Wet Goed Onderwijs en Goed Bestuur.

Het bestuur legt onder meer verantwoording af aan het Rijk, Raad van Toezicht, ouders en personeel over het gevoerde beleid en of de inzet van personeel, huisvesting en geld effectief en efficiënt heeft plaats gevonden. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het bestuur en management zijn expliciet vastgelegd in het managementstatuut. Het statuut dient als basis voor een weloverwogen inbedding van het financiële beleid op basis van beginselen van een verantwoord beheer. Denkend aan controleerbaarheid, functiescheiding en afbakening van verantwoordelijkheden en bevoegdheden, zie hiervoor ook hoofdstuk Treasury.

Verklarende woordenlijst

ARBO	Arbidsomstandigheden
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BIG	Beroepen in de individuele gezondheidszorg
BOSK	Bond voor ouders van Spastische Kinderen
CAO-PO	Collectieve Arbeids Overeenkomst Primair Onderwijs
CVB	Commissie van Begeleiding
Cvl	Commissie voor Indicatiestelling
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
DCD	Developmental Coordination Disorder
DGA	Directeur Groot Aandeelhouder
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EMB	Ernstig Meervoudig Beperkt
EMG	Ernstig Meervoudig Gehandicapt
ERD	Eigen Risico Drager (Vf)
HGW	HandelingsGericht Werken
IB	Interne Begeleiding
IHP	Individueel Handelingsplan
JBZ	Jeroen Bosch Ziekenhuis
KEC	KinderExpertiseCentrum
LC	Leerkracht benoemd in hogere salarisschaal
LECSO	Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs
LG	Lichamelijk Gehandicapt
LZ	Langdurig Zieken
LGF	Leerling Gebonden Financiering
LOOK	Landelijk Overleg Onderwijs en Kinderrevalidatie
LVC3	Landelijke Vereniging Cluster 3
LVS	Leerling Volg Systeem
MARAP	Managementrapportage
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MG	Meervoudig Gehandicapt
MR	Medezeggenschapsraad
MT	Managementteam
MSEN	Master Special Educational Needs
MSG	Mytyschool Gabriël
OC&W	Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OPP	Ontwikkelingsperspectief
PGB	Persoon Gebonden Budget
PKO	Periodiek Kwaliteit Onderzoek
PO	Primair Onderwijs
PO	Passend Onderwijs
PO-raad	Primair Onderwijs Raad
PRO	Praktijkonderwijs
REC	Regionaal Expertise Centrum
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
ROC	Regionaal Opleiding Centrum
RTC	Regionaal Transfer Centrum
RVT	Raad van Toezicht
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SHOKO	Stichting Huisarts Organisatie Kempen en Omstreken
SO	Speciaal Onderwijs
SOLK	Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten
SOVA	Sociale Vaardigheidstraining
SWV PO	Samenwerkingsverband Primair Onderwijs
SWV VO	Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs
SWZ	Stichting Samenwerkende Woon en Zorgvoorzieningen

TLV	Toelaatbaarheidsverklaring
TPP	Therapeutische Peuter groepen
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverenigingen
VLL	Veilig Leren lezen
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
WEC	Wet op de Expertise Centra
WEVA	Werknemersvaardigheden.
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke ondersteuning
WWZ	Wet Werk en Zekerheid
ZEK	Zelf Evaluatie Kader
ZML	Zeer Moeilijk Lerend

Bijlage

1. Onderwijsresultaten SO en VSO 2016 - 2017

Jaarplan SO 2016 - 2017	
ONDERWIJSPROCES (OP)	OP 1; Aanbod: het aanbod bereidt leerlingen voor op hun vervolgbestemming en samenleving
	Schoolondersteuningsprofiel SO is per leerroute op pedagogisch en didactisch handelen beschreven op haar eigenheid en zichtbaar vertaald in de realisatie van het onderwijsaanbod.
	De methodiek Fototaal – aanvankelijk lezen sluit volledig aan op de doelensets die wij binnen onze mytylschool hebben opgesteld. Dit houdt concreet in dat de lesplanners herzien zullen worden.
	Kunst en cultuureducatie wordt binnen alle SO klassen vorm gegeven vanuit de “ culturele ladenkast ”
	OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
	Het is duidelijk in hoeverre de ondersteuningsmatrix en het landelijke doelgroepenmodel meegenomen kunnen worden in de huidige aanmeldprocedure (inclusief bekostiging), leerlingzorgstructuur en de bijbehorende documenten.
	Het nieuwe format OPP is volledig en voor alle leerlingen ingevuld
	De doelensets voor het picto leesonderwijs zijn herzien, zodat de doelen synchroon gaan lopen met de ontwikkeling die de leerlingen met een OPP tussen de 2-4 jaar doormaken op taalkundig gebied.
	De ontwikkeling van de leerlingen m.b.t. de voorbereidende leesvaardigheden zijn in kaart gebracht. Om dit te kunnen bewerkstelligen dient een observatiesysteem aangeschaft te worden.
	Spel: Leerkrachten en assistenten hanteren de spelobservatie wijzer correct en vertalen de resultaten naar een concreet aanbod
	Leerkrachten vullen de groepsplannen spel in en handelen hiernaar
	Het is duidelijk welk leerlingvolgsysteem voor SEO (1) passend is bij de visie van mytylschool Gabriël, (2) aansluit bij de doelgroep (leerroute 2 t/m 5) en kerndoelen CED en (3) bruikbare informatie oplevert voor het handelen in de klas en eventuele extra ondersteuning voor de individuele leerling.

	Binnen leerroute 3-4-5 is er een doorgaande lijn m.b.t. het technisch lezen.(List project)
	Binnen de leerlingzorgstructuur is LOGOS geïmplementeerd voor de gehele SO
	De doelstellingen binnen het vak Kunst- en cultuureducatie zijn vertaald naar CED en Planciusdoelen in het LVS
	OP3. Didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen
	Binnen het technisch leesonderwijs wordt een gelaagd differentiatiemodel gehanteerd. (Listproject)
	Het didactisch handelen binnen het leesonderwijs in SO leerroute 3-4-5 wordt geleid door planmatigheid en effectief gebruik van effectieve onderwijstijd.(Listproject).
	Alle leerkrachten hanteren het directe instructie model en hebben het herkenbaar vertaald naar hun leerroute en doelgroep.
	Tablets worden binnen elke groep op reguliere basis ingezet.
	Alle betrokken leerlingen krijgen binnen de programma's VLL, Reken zeker, Ambrasoft, Squala, Oefenweb en AaBeeCee op maat hun oefenstof aangeboden.
	Het gebruik van All-in-one pc's heeft op pilotbasis plaatsgevonden in enkele groepen; bevindingen zijn beschreven en er ligt een vervolgtraject
	De toetskalender past binnen de leerlingzorgstructuur en biedt een passend toetsenpakket voor elke doelgroep.
	OP5. Onderwijstijd De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstof aanbod eigen te maken.
	OP6 Samenwerking De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven.
	De speel- en leeromgeving in SO leerroute 2 is verbeterd door te werken vanuit de principes zoals ze bij stichting MILO gehanteerd worden.
	Met de betrokken SWV-en worden de mogelijkheden van regulier- speciaal onderwijs bekeken en toegepast op ind. leerlingniveau binnen leerroute 4-5
	De ZIK is op basis van ondersteuningsbehoeften van ind. leerlingen in samenwerking met een zorgorganisatie gerealiseerd.
	OP7. Praktijkvorming/stage De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de praktijkvorming is doeltreffend.

	OP8. Toetsing en afsluiting De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.
SCHOOLKLIMAAT (SK)	SK1. Veiligheid Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.
	Het anti-pestprotocol is beschreven, geïmplementeerd en geborgd in het kwaliteitshandboek.
	Voor alle leerlingen binnen de school zijn de gedragsregels vastgesteld en wordt hierop toegezien
	Het pauzebeleid is beschreven, geïmplementeerd en geborgd in het kwaliteitshandboek.
	Er is een anti-pest coördinator benoemt en een aanspreekpunt. Van beiden zijn de taken en verantwoordelijkheden vastgelegd en geborgd
	SK2. Pedagogisch klimaat De school heeft een ondersteunend pedagogisch klimaat.
	Binnen de SO afdeling wordt in leerroute 3-4-5 Rots en water toegepast als methodiek om de mentale en fysieke weerbaarheid te vergroten.
	Er vindt een meting plaats onder leerlingen naar hun veiligheidsgevoel. De resultaten leiden naar acties en verdere monitoring.
	Binnen de SO afdeling wordt in leerroute 3-4 -5 Rots en water toegepast als methodiek om de mentale en fysieke weerbaarheid te vergroten.
	Per schooljaar vindt er een themaweek plaats rondom sociaal gedrag.
ONDERWIJSRESULTATEN (OR)	OR1. Resultaten De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.
	Schoolondersteuningsprofiel SO is per leerroute op pedagogisch en didactisch handelen beschreven op haar eigenheid en zichtbaar vertaald in de realisatie van het onderwijsaanbod.
	De resultaten en vorderingen van leerlingen, die vallen binnen het Listproject zijn zichtbaar en meetbaar verbeterd
	De school behaalt met haar leerlingen in leerroute 1 SO en VSO 85% van de gevallen aan het eind van de schoolloopbaan het benodigde niveau voor de uitstroombestemming uit het ontwikkelingsperspectief.
	De school behaalt met haar leerlingen in leerroute 3-4 SO en VSO 80 % van de gevallen aan het eind van de schoolloopbaan het benodigde niveau voor de uitstroombestemming uit het ontwikkelingsperspectief.
	De school behaalt met haar leerlingen in leerroute 3-4-5 SO 80 % van de gevallen aan het eind van de schoolloopbaan het benodigde niveau voor de uitstroombestemming uit het ontwikkelingsperspectief.

	OR2. Sociale en maatschappelijke competenties De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de gestelde norm.
	OR3. Vervolgsucces De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.
	Bij doorstroom naar het regulier onderwijs wordt een advies uitgebracht m.b.t. extra ondersteuning middels externe dienstverlening
KWALITEITSZORG EN AMBITIES (KZ)	Ka1. Het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.
	Het kwaliteitshandboek is actueel en volledig en wordt door medewerkers ook gebruikt.
	De TBV van de intern auditor zijn geformuleerd.
	De zelfanalyse m.b.t. het nieuwe kwaliteitskader is uitgevoerd en vertaald naar (meer) jaarplanning.
	KA2. Kwaliteitscultuur Het bestuur en zijn scholen kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.
	Collega's in de kleuterbouw en in het VSO zijn geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom het leesonderwijs in leerroute 2
	De orthotheek is ingericht met informatie passend bij de huidige maatschappelijke en onderwijsontwikkelingen. De orthotheek heeft een breed aanbod van ondersteunend didactisch materiaal.
	Ouders zijn geïnformeerd over het leesonderwijs in leerroute 2. De informatieavond is gericht op de ouders van wiens kind nu in de kleutergroep zit en in het schooljaar 2017-2018 een overstap zullen gaan maken naar leerroute 2.
	Leerkrachten en assistenten zijn geschoold en bekwaam in het begeleiden van spelsituaties middels een nascholingscursus
	Binnen mytylschool Gabriël wordt voldaan aan de wettelijke eisen vanuit de beroepsverenigingen NVO/NIP ten aanzien van de privacy binnen het onderwijs.
	Ouders zijn geïnformeerd en geschoold in de spelontwikkeling van hun kind en de mogelijkheden om middels spel de ontwikkeling te stimuleren

- o Zie voor verdere uitwerking de Jaarplannen 2016-2017 van: Gedragsdeskundigen, IB-ers, LC- leerkrachten, Kwaliteitsmedewerker

Jaarplan VSO 2016 - 2017	
ONDERWIJSPROCES (OP)	OP 1; Aanbod: het aanbod bereidt leerlingen voor op hun vervolgbestemming en samenleving
	Schoolondersteuningsprofiel VSO is per leerroute op pedagogisch en didactisch handelen beschreven op haar eigenheid en zichtbaar vertaald in de realisatie van het onderwijsaanbod.
	Voor leerroute 1 SO en VSO is het gehele onderwijsproces en aanbod inclusief de zorgstructuur geborgd in het kwaliteitshandboek LeerRoutePlan leerroute 1”
	Voor VSO leerroute 3-4 is de visie vertaald naar realisatie in het stroomplan leerroute 3-4.
	De methode ‘de kracht van eenvoud’ is uitgebreid met nieuwe sets beweeekaarten , bijbehorende materialen en worden op de juiste manier ingezet in de leerroute 1 groepen.
	De thema kalender zoals in 2015-2016 is opgesteld voor de leerroute 1 groepen wordt geëvalueerd en geborgd in het kwaliteitshandboek.
	Borging van de inrichting van het onderwijs aan Leerroute 2 leerlingen in het LeerRoutePlan van VSO leerroute 2. Het LeerRoutePlan, welke pedagogische en didactisch is vormgegeven in schooljaar 2015-2016 zal wordt geborgd en geïmplementeerd in de VSO2 groepen.
	Op het VSO wordt in de theoretische en praktijklessen per leerroute een passende invulling gegeven aan het vak ‘ Natuur ’.
	De nieuwe methodes van de leergebieden Rekenen & Wiskunde, Nederlandse Taal en Engels zijn geïmplementeerd en geëvalueerd en er wordt met aanvullend (digitaal) materiaal gewerkt in de onderbouwgroepen VSO 3-4.
	Binnen de VSO en (V)SO leerroute 1 is een inventarisatie gemaakt van: de aanwezige materialen waarmee aan de doelen op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling wordt gewerkt de wensen over aanschaf van nieuwe materialen
	De bestaande stroomplannen zijn inhoudelijk up-to-date.

	Inhoudelijke input wordt gegeven voor de nieuwe stroomplannen: 'Vorbereiding op dagbesteding en arbeid', 'Engels' en 'ICT'.
	In leerroute 3-4 wordt op passenwijze invulling gegeven aan het profiel 'Buitenwerk' .
	Implementatie beleidsplan Bewegen en Sport voor het VSO (leerroute 3-4) met nadruk op 2 doelen: - Bewustmaken van leerlingen dat zij mede zelf verantwoordelijk zijn voor gezondheid en bewegen en daar ook een keuze in hebben. Zelfwerkzaamheid van de leerlingen vergroten. Alle leerlingen (bb) formuleren op 3 gebieden (sport & fun, fit & fun, team & fun) een eigen doel. - Opdoen van een unieke ervaring door een grensverleggende activiteit met overnachting voor leerlingen bb.
	Kunst en cultuureducatie wordt in leerroute 2 vorm gegeven middels de principes van de Culturele ladenkast
	Kunst en cultuureducatie wordt in leerroute 3-4 onderbouw vorm gegeven aan de hand van thema's, waarbij de theorie en principes van de Culturele ladenkast de basis vormt.
	OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
	Het is duidelijk in hoeverre de ondersteuningsmatrix en het landelijke doelgroepenmodel meegenomen kunnen worden in de huidige aanmeldprocedure (inclusief bekostiging), leerlingzorgstructuur en de bijbehorende documenten.
	Het nieuwe format OPP is volledig en voor alle leerlingen ingevuld
	Leerkrachten en assistenten die werkzaam zijn in leerroute twee zijn zich er van bewust dat NMG ondersteunend zijn aan de mondelinge taal die zij gebruiken en passen de NMG gebaren naar eigen inzicht toe in de lessen.
	Alle leerkrachten en assistenten die instructie geven werken volgens het DIM in VSO leerroute 2.
	De nieuwe CITO VSO dagbesteding en arbeid –PRO worden op passende wijze ingezet in VSO 2, 3 en 4 om de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van Nederlandse Taal en Rekenen & Wiskunde in beeld te brengen.
	Er is een passend toetspakket bestaande uit methode en niet methode gebonden toetsen ontwikkeld.
	In leerroute 2, 3 en 4 wordt gewerkt middels de groepsplannen in LOGOS.
	Binnen VSO leerroute 2 en de onderbouw van leerroute 3-4 is LOGOS binnen de leerlingzorgstructuur geïmplementeerd.

	Opzetten van een nieuw leerlingvolgsysteem voor VSO (leerroute 3-4) sport en beweging dat aansluit bij de nieuwe manier van werken en waarin eigen opgestelde doelen een plaats krijgen.
	De toetskalender past binnen de leerlingzorgstructuur en biedt een passend toetspakket voor elke doelgroep. De VSO- en PRO toetsen zijn geïntroduceerd en geïmplementeerd.
	Onderzoeken in hoeverre de ondersteuningsmatrix en het landelijke doelgroepenmodel meegenomen kunnen worden in de huidige aanmeldprocedure (inclusief bekostiging), leerlingzorgstructuur en de bijbehorende documenten.
	Het is duidelijk welk leerlingvolgsysteem voor SEO (1) passend is bij de visie van mytylschool Gabriël, (2) aansluit bij de doelgroep (leerroute 2 t/m 5) en kerndoelen CED en (3) bruikbare informatie oplevert voor het handelen in de klas en eventuele extra ondersteuning voor de individuele leerling.
	OP3. Didactisch handelen Het didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen
	Alle leerkrachten hanteren het directe instructie model en hebben het herkenbaar vertaald naar hun leerroute en doelgroep.
	Tablets worden binnen elke groep op reguliere basis ingezet.
	Alle betrokken leerlingen krijgen binnen de programma's VLL, Reken zeker, Ambrasoft, Squala, Oefenweb en AaBeeCee op maat hun oefenstof aangeboden.
	Het gebruik van All-in-one pc's heeft op pilotbasis plaatsgevonden in enkele groepen; bevindingen zijn beschreven en er ligt een vervolgtraject
	De toetskalender past binnen de leerlingzorgstructuur en biedt een passend toetspakket voor elke doelgroep.
	OP5. Onderwijstijd De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstof aanbod eigen te maken.
	OP6 Samenwerking De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven.
	Met de betrokken SWV worden de mogelijkheden maximaal bekeken en toegepast om gezamenlijke arrangementen van voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs te realiseren; samenwerking VMBO Helicon en Proo op ind. en groepsniveau
	De ZIK is op basis van ondersteuningsbehoeften van ind. leerlingen in samenwerking met een zorgorganisatie gerealiseerd.

	OP7. Praktijkvorming/stage De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de praktijkvorming is doeltreffend.
	Het beleid, procedures en afspraken t.a.v. arbeidstoeleiding en stages is vastgelegd en geïmplementeerd.
	OP8. Toetsing en afsluiting De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.
SCHOOLKLIMAAT (SK)	SK1. Veiligheid Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.
	Het anti-pestprotocol is beschreven, geïmplementeerd en geborgd in het kwaliteitshandboek.
	Voor alle leerlingen binnen de school zijn de gedragsregels vastgesteld en wordt hierop toegezien
	Het pauzebeleid is beschreven, geïmplementeerd en geborgd in het kwaliteitshandboek.
	Er is een anti-pest coördinator benoemt en een aanspreekpunt. Van beiden zijn de taken en verantwoordelijkheden vastgelegd en geborgd
	SK2. Pedagogisch klimaat De school heeft een ondersteunend pedagogisch klimaat.
	Binnen de VSO afdeling wordt in leerroute 3-4 Rots en water toegepast als methodiek om de mentale en fysieke weerbaarheid te vergroten.
	Er vindt een meting plaats onder leerlingen naar hun veiligheidsgevoel. De resultaten leiden naar acties en verdere monitoring.
	Per schooljaar vindt er een themaweek plaats rondom sociaal gedrag.
ONDERWIJSRESULTATEN (OR)	OR1. Resultaten De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.
	Schoolondersteuningsprofiel VSO is per leerroute op pedagogisch en didactisch handelen beschreven op haar eigenheid en zichtbaar vertaald in de realisatie van het onderwijsaanbod.
	De school behaalt met haar leerlingen in leerroute 1 SO en VSO 85% van de gevallen aan het eind van de schoolloopbaan het benodigde niveau voor de uitstroombestemming uit het ontwikkelingsperspectief.
	De school behaalt met haar leerlingen in leerroute 3-4 SO en VSO 80 % van de gevallen aan het eind van de schoolloopbaan het benodigde niveau voor de uitstroombestemming uit het ontwikkelingsperspectief.
	OR2. Sociale en maatschappelijke competenties De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de gestelde norm.

	OR3. Vervolgsucces De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.
	Bij doorstroom naar het regulier onderwijs wordt een advies uitgebracht m.b.t. extra ondersteuning middels externe dienstverlening
KWALITEITZORG EN AMBITIES (KZ)	Ka1. Het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.
	Binnen mytylschool Gabriël wordt voldaan aan de wettelijke eisen vanuit de beroepsverenigingen NVO/NIP ten aanzien van de privacy binnen het onderwijs.
	Het kwaliteitshandboek is actueel en volledig en wordt door medewerkers ook gebruikt.
	De TBV van de intern auditor zijn geformuleerd.
	De zelfanalyse m.b.t. het nieuwe kwaliteitskader is uitgevoerd en vertaald naar (meer) jaarplanning.
	KA2. Kwaliteitscultuur Het bestuur en zijn scholen kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.
	De orthotheek is ingericht met informatie passend bij de huidige maatschappelijke en onderwijsontwikkelingen. De orthotheek heeft een breed aanbod van ondersteunend didactisch materiaal.
	Binnen mytylschool Gabriël wordt voldaan aan de wettelijke eisen vanuit de beroepsverenigingen NVO/NIP ten aanzien van de privacy binnen het onderwijs.

- o Zie voor verdere uitwerking de Jaarplannen 2016-2017 van: Gedragsdeskundigen, IB-ers, LC- leerkrachten, Kwaliteitsmedewerker